

MIKKELI

Toimintakertomus 2021 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Lautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja tuottamisesta. Lautakunta luo edellytyksiä ja toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta ja perusopetusta lapsille ja nuorille. Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lautakunta tukee lasten, nuorten ja aikuisten edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä henkiseen että myös fyysiseen hyvinvointiin.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Hallinnossa ollut Meijän Mikkeli -hanke päättyi 30.6.2021. Meijän Mikkeli -hankkeessa haettiin ratkaisuja heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Hankkeessa tarjottiin monipuoliset rahoitusmallit asukkaiden aktiivisuuden, yhteistyön ja uusien kokeilujen toteuttamiseen. Toiminta vietiin lähelle ihmisiä, asukkaat otettiin mukaan ideoimaan ja toteuttamaan yhdessä toimintaa ja täydentämään nykyisiä hyvinvointipalveluja. Hankkeen kohderyhmänä olivat kaikki kaupungin asukkaat, ja erityisesti Mikkelin kantakaupungin alueella asuvat syrjäytymisvaarassa ja heikoimmassa asemassa olevat asukkaat. Lähes kolmivuotisen hankkeen kokonaisbudjetti oli noin 1 600 000 euroa, josta ESR-hankerahoitus oli 80 %, kaupungin omarahoitusosuus 15 % ja yksityisen rahoituksen osuus 5 %. Harrastamisen Mikkelin malli – Oma juttu kaikille -hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen ja hanke aloitti toimintansa elokuussa. Hankkeessa lisätään maksuttomia harrastuksia jokaisessa peruskoulussa.

Yhdyspintatyötä on tehty Essoten ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden hankkeen kanssa mm. Etelä-Savon lasten, nuorten ja perheiden johtoryhmässä, Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022-2023 laadinnassa, Essoten ja Mikkelin yhteisessä lasten, nuorten ja perheiden johtoryhmässä, oppilashuolenpidon ohjausryhmässä, nuorten ohjaus ja palveluverkostossa, maakunnallisessa ja valtakunnallisessa perhekeskusverkostossa sekä monissa muissa ohjaus- ja työryhmissä. Palvelualue on aktiivisesti kutsunut johtoryhmään ja em. ryhmiin myös hyvinvointialueen valmistelijoita.

Rantakylän uusi päiväkotitoiminta avattiin 1.8.2021. Naisvuoren päiväkotitoiminta muuttui pidennetyksi aukiolon päiväkodiksi ja Saksalan päiväkotitoiminta siirtyi normaaleihin aukioloaikoihin. Itäisen alueen päiväkotiratkaisua odotetaan. Laatuksely toteutettiin keväällä ja toimintaa kehitetään tulosten suuntaisesti.

Perusopetuksessa uuden eteläisen aluekoulun rakentamisesta on tehty päätös ja koulun alustava valmistumisaikataulu on keväällä 2024. Kevään 2021 yhdeksännet luokat olivat ensimmäinen ikäryhmä, jotka kuuluvat laajennetun oppivelvollisuuden piiriin. Heidän sijoittumisestaan toisen asteen koulutukseen on tuettu tehostetun oppilaanohjauksen ja tiiviin nivelvaiheyhteistyön avulla ja kaikki pääsivät jatko-opintoihin. Oppilaanohjaajat kehittävät ohjausta ja tehostettua oppilaanohjausta Ohjausta oikeaan suuntaan - hankkeessa 1.8.2021-31.12.2022. Koronapandemia on aiheuttanut paljon erityisjärjestelyjä perusopetuksessa. Pandemia-aikana ja etäopetusvaiheiden jälkeen oppilaiden aidon kohtaamisen merkitys on entisestään korostunut. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun korona-avustuksen ym. avustusten tuella perusopetukseen on saatu palkattua lisää aikuisia lasten ja nuorten tueksi ja kehitetty mm. koulunuorisotyötä, josta on saatu erittäin hyvää palautetta. Tunne- ja vuorovaikutuskasvatus on huomioitu kaikkien koulujen opetuksessa ja sen tueksi on järjestetty täydennyskoulutusta. Yhteisöllisyyden edistäminen on ollut haasteellista koronatilanteessa.

Lukion uudet opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2021 vuosiluokka kerrallaan. Uudet lukiolaiset kuuluvat pääsääntöisesti laajennetun oppivelvollisuuden ja tähän liittyvän maksuttomuuden piiriin. Näille opiskelijoille hankittiin kesän 2021 aikana oppimateriaalia sekä muuta lukio-opiskelussa tarpeellista välineistöä. Valmistelua Mikkelin etä- ja aikuiskoulutuksen toimintojen yhdistämiseksi Nettilukioon jatkettiin kesällä ja syksyllä 2021.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

Lautakunnan alaisen toiminnan toimintatuotot olivat 5 145 300 euroa ja ne alittivat talousarvion 583 100 euroa. Toimintakulut olivat 90 295 900 euroa ja ne alittivat talousarvion 3 648 500 euroa. Toimintakate oli 85 150 500 euroa, joka oli 3 065 500 euroa talousarviota parempi.

Hallinnossa hanketulot ylittivät talousarvion, samoin hankekulut ylittivät. Hallinnon toimintatulot ylittivät noin 144 300 euroa ja toimintakulut ylittivät lähes 12 600 euroa. Toimintakate muodostui näin ollen noin 131 700 euroa talousarviota paremmaksi.

Koronapandemiasta johtuen varhaiskasvatuksessa on ollut vähemmän lapsia. Lasten poissaoloista johtuen palveluiden ostoja oli vähemmän. Kustannussäästöä syntyi mm. kuljetuskustannuksissa, ruokapalveluissa, täydennyskoulutuspalveluissa ym. palveluiden ostoissa. Varhaiskasvatuksen maksutuottoja on kertynyt ennakoitua vähemmän. Toimintatuotot alittuivat noin 375 900 euroa ja toimintakulut alittuivat noin 1 181 300 euroa. Toimintakate oli noin 805 400 euroa talousarviota parempi.

Myös perusopetuksessa talouden toteutumista leimaavat koronapandemian aiheuttamat rajoitukset ja muutokset. Perusopetuksen menot henkilöstökuiluissa ja ostopalveluissa ovat toteutuneet ennakoitua pienempinä. Kustannussäästöä syntyi mm. kuljetuskustannuksissa, täydennyskoulutuspalveluissa ym. palveluiden ostoissa. Kotikuntakorvauksia saatiin ennakoitua vähemmän. Toimintatuotot alittuivat noin 453 000 euroa ja toimintakulut alittuivat noin 2 176 000 euroa. Toimintakate muodostui näin ollen noin 1 723 000 euroa talousarviota paremmaksi.

Lukiokoulutuksessa koronapandemian aiheuttamat muutokset toiminnassa ja talouden toteumassa näkyivät erityisesti ostopalveluissa pienentyneinä menoina. Säästöä syntyi mm. matkustus- ja kuljetuspalveluissa ja henkilöstön koulutuskustannuksissa. Maksutuottoja, tukia ja avustuksia kertyi ennakoitua enemmän. Toimintatuotot ylittivät noin 101 300 euroa ja toimintakulut alittuivat noin 303 900 euroa. Lukiokoulutuksen toimintakate oli noin 405 200 euroa talousarviota parempi.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus /vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Syrjäytymisen ehkäisy	<p>Tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolku varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen (sis. mm. kiusaamisen ehkäisyn ja moniammatillisen yhteistyön)/ varhaiskasvatus, perusopetus</p> <p>Ehkäisevä päihdetyön toimenpiteet eri ikäisille 4-vuotissuunnitelman mukaisesti/varhaiskasvatus, peruskoulut, lukio, nuorisopalvelut, hyvinvointikoordinaattori</p>	<p>Vastuullinen ja aidosti välittävä asennoituminen kaikilla varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa työskentelevillä aikuisilla.</p> <p>Tupakointi/sähkösavukkeen käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,1 % /9,7%, lukio: 4,9 %/7,2 % amm: 36,4 %/33,4 %</p> <p>tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 4 %/4,5 %, lukio: 1,8 %/3,7 % amm: 12,4 %/11,2 % tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely)</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa on käytössä yksikkökohtainen tunne- ja vuorovaikutuspolku. Lisäksi 4 varhaiskasvatuksen sosionomia toimii kentällä OKM:n tasa-arvo hankkeen rahoituksella. Jokaisessa yksikössä on miniverso tutor. Myös perusopetuksessa tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolkua on rakennettu tutoreiden tuella jokaisessa koulussa.</p> <p>Yhteiset kokoontumiset on suunniteltu tiedonkulun näkökulmasta. Koronatilanteen takia osa kokoontumisista on peruuntunut.</p> <p>Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tulokset valmistuivat syksyllä.</p> <p>Tupakointi/sähkösavukkeen käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021)</p> <p>8.-9. lk: 4,9 % /7,6 % lukio: 2,6 % / 4,7 % amm: 24,1 % / 26,3 %</p> <p>Vähentynyt kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021)</p> <p>8.-9. lk: 2,5 % / 3,8 % lukio: 1,1 % / 2,6 % amm: 10,3 % / 12,1 % Vähentynyt kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021)</p>

		<p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,3 %/10,2 % lukio: 17,0 %/18,1 % amm: 29,5 %/ 28,8 % tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p>	<p>8.-9. lk: 8,5 % / 8,9 % lukio: 10,9 % / 14,9 % amm: 25,4 % / 24,0 % Vähentynyt toisen asteen opiskelijoilla.</p>
		<p>Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 3,8 %/ 5,0 %, lukio: 5,8 %/ 6,6 % amm 16,6 %/ 14,6 %</p> <p>tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,3 %/ 7,9 % lukio: 8,2 %/ 11,3 % amm 19,1 %/ 18,3 %</p> <p>tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 64,5 %/61,7 %, lukio: 36,4 %/ 35,3 % amm: 24,6 %/ 27,5 %</p> <p>tavoite: raittiiden osuus lisääntyy kaikissa ryhmissä</p>	<p>Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021)</p> <p>8.-9. lk: 3,2 % / 4,1 % lukio: 5,2 % / 5,5 % amm: 11,9 % / 11,0 %</p> <p>Vähentynyt kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021)</p> <p>8.-9. lk: 7,2 % / 7,7 % lukio: 10,9 % / 12,4 % amm: 14,2 % / 17,3 %</p> <p>Vähentynyt perusopetusikäisillä ja ammatillisilla opiskelijoilla.</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021)</p> <p>8.-9. lk: 67,0 % / 65,4 %, lukio: 44,9 % / 40,2 % amm: 31,0 % / 34,0 %</p> <p>Raittiiden osuus lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Lukiossa terveystiedon opetuksessa ja terveydenhoitajan vastaanotoilla kartoitetaan ja ohjataan päihdeasioissa.</p>
	<p>Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit sekä yhteisöllisessä työssä että yksilökohtaisissa tukimuodoissa/kaikki tulosalueet</p>	<p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 90,8 %/90,2 %, tavoite: 95 % 8.-9. lk: 75,7 %/75,1 %, tavoite: 80 % lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 % amm: 78 %/76,5 %, tavoite: 80 %</p>	<p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021)</p> <p>4.-5. lk: 92,0 %/ 88,9 % 8.-9. lk: 68,5 %/ 68,2 % lukio: 68,5 %/ 68,4 % amm: 74,8 %/ 70,8 %</p>

			<p>Tyytyväisyys lisääntynyt vain 4.5. luokkalaisilla hieman.</p> <p>Lukiossa on kouluterveystulosten pohjalta pidetty ryhmänohjaustuokioita. Tuokioissa on nostettu aiheita kouluterveyskyselystä ja käyty opiskelijoiden kanssa keskustelua.</p>
	<p>Elintapaneuvonta edistää hyviä ravinto-liikunta-unitottumuksia/varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, hyvinvointikoordinaattori, Meijän Mikkeli -hanke</p>	<p>PYLL- indeksi (Potential Years of Life Lost), Ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet Lähtötilanne (2010-2014):</p> <p>Miehet: Tilanne koko maata huonompi, etenkin alkoholin ja tupakan osalta. Ennenaikaiset menetykset suurimmat: 1) Tapaturmat ja myrkytykset, joista 58 % itsemurhat 2) verenkiertoelinsairaudet ja pahanlaatuiset kasvaimet (keuhkosyöpä)</p> <p>Naiset: Tilanne koko maan tasolla. Kehitys positiivisinta koko maassa alkoholin suhteen. Huomio tupakan haittoihin. Ennenaikaiset menetykset suurimmat 1) pahanlaatuiset kasvaimet (keuhkosyöpä), trendi huonompaan suuntaan 2) tapaturmat ja myrkytykset, trendi parempaan suuntaan, alkoholihaitat pienentyneet</p> <p>Tavoite: koko maan taso, erityinen huomio: Miehet: alkoholin ja tupakan haittojen vähentäminen. Naiset: Tupakan haittojen vähentäminen. Molemmilla lihavuuden ehkäisy.</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa keskustellaan huoltajien kanssa elintapoihin liittyvistä asioista päivittäin. Hanketta Ilo kasvaa liikkuen jatkettiin 30.4.2021 asti, mutta tavoitteet toteutuivat silti vain osittain koronaepidemian vuoksi. Varhaiskasvatuksen yksiköissä toimii liikuntavastaavia, jotka kehittävät liikunnallista elämäntapaa ja tekevät hyvää yhteistyötä verkostoissa. Varhaiskasvatus on mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa.</p> <p>Me uskallamme –hanke tarjoaa 9. luokkalaisille elintapaneuvontaa.</p> <p>Lukiossa Virtaa liikunnasta toiselle asteelle -hanke pyrki edistämään opiskelijoiden liikuntaa ja hyvinvointia (teemapäivät, kuntosalivuorot, taukoliikunta).</p> <p>Essoten ja kaupungin yhteistyönä pilotoitiin ikäihmisten ryhmämuotoinen elintapaohjaus, joka oli samalla osana Xamk:n Hyviö-Pro vaikuttavuus -hanketta. Elintapaneuvonta on vakiinnuttanut toimintamuotojaan.</p>
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuus/varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus	<p>Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 26,3 %/ 26,9 %, tavoite: 33 % lukio: 29,1 %/ 30,5 %, tavoite: 33 % amm: 31,3 %/ 28,6 %,</p>	<p>Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>8.-9. lk: 23,4 %/ 25,5 %, lukio: 26,0 %/ 26,0 % amm: 31,3 %/ 28,6 %</p>

		<p>tavoite: 33 %</p>	<p>Tilanne ei ole parantunut missään ikäryhmässä.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa kehittämiskohteena lasten kiireetön kuuleminen ja yksilöllinen huomioiminen. Vasu ja esiops -keskustelut pidetään säännöllisesti.</p> <p>Oppilaskunnan hallitukset toimivat kaikilla peruskouluilla. Kaupungin yhteisenä toimintana Lasten parlamentti ja</p> <p>Nuorisovaltuusto, jonka edustaja mukana kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksissa.</p> <p>Mikkelin lukiolaiset voivat vaikuttaa opiskelijakunnan hallituksen kautta. Hallitus tekee aloitteita ja kannanottoja, joita pyritään ottamaan huomioon lukion päätöksenteossa. Opiskelijakunnan hallituksen puheenjohtaja osallistuu lukion neuvottelukunnan kokouksiin ja vastaavasti varapuheenjohtaja lukion yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokouksiin.</p>
		<p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 0,6 %/ 0,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 7,2 %/ 8,5%, tavoite: 0 % lukio: 8 %/ 7,2 %, tavoite: 0 % amm: 7,6 %/ 7,4 %, tavoite: 0 %</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 1,8 %/ 2,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 8,6 %/ 9,5 %, tavoite: 0 %</p>	<p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021)</p> <p>4.-5. lk: 0,7 %/ 0,9 % 8.-9. lk: 9,0 %/ 9,4 % lukio: 8,2 %/ 8,0 % amm: 7,7 %/ 8,6 %</p> <p>Kaverin/ystävän puute lisääntynyt hieman kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021)</p> <p>4.-5. lk: 1,9 %/ 3,1 % 8.-9. lk: 14,5 %/ 15,9 %</p>

		lukio: 10,3 %/ 10,4 %, tavoite: 0 % amm: 7,4 %/ 10 %, tavoite: 0 %	lukio: 16,7 %/ 17,8 % amm: 15,1 %/ 17,0 % Yksinäisyyden tunne lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä.
--	--	---	---

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	<p>Alueelliset matalan kynnyksen kohtaamispaikat/johto, varhaiskasvatus, perusopetus</p> <p>Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit/johto, varhaiskasvatus, perusopetus</p> <p>Eri ikäisten ja eri ryhmien kohtaamisen edistäminen läpäisevästi toiminnassa/kaikki tulosalueet</p> <p>Yhdenvertainen harrastusmahdollisuuksien edistäminen ja harrastusmahdollisuuksien hakujärjestelmä/kaikki tulosalueet</p> <p>Tutortoiminta ja lukioiden yhteisölliset tapahtumat ja toiminta/lukioiden rehtorit, opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja opiskelijakuntien ohjaavat opettajat</p>	<p>Perheiden avoin kohtaamispaikka pääkirjaston alakerrassa perustettu ja kokeilun perusteella päätetään paikan jatkosta.</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 82 %/ 83,3 %, tavoite: 100 % 8.-9. lk: 89 %/ 89,9 %, tavoite: 100 % Lukio: 94 % / 93,4 %, tavoite: 100 % Amm. opp: 78,3 %/ 81,5 %, tavoite: 100 %</p> <p>Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus,% (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 25,5 %/koko maa 27,6 %, tavoite: MLI 30 % 20-64 v. 22,9 %/27,6 %, tavoite: 30 % 65+ 31,6 %/27,8 %, tavoite: 33 %</p>	<p>Avoin kohtaamispaikka Koppa kirjaston alakerrassa on toiminut aktiivisesti koronatilanne huomioiden ja on vakiinnuttamassa toimintaansa.</p> <p>Tutortoiminnan kehittämiseen olemme lukiolla satsanneet viimeisten vuosien ajan. Kehittämistä on tehty yhteistyössä XAMK:in Yhessä! -hankkeen kanssa. Myös ryhmänohjaus on ollut yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kehityskohteena. Ryhmänohjaajien opastamiseen ja ryhmäytymiseen on kiinnitetty huomiota ja ymmärretty niiden tärkeys.</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021)</p> <p>4.-5. lk: 81,2 % / 83,7 % 8.-9. lk: 95,2 % / 95,8 % Lukio: 97,8 % / 98,0 % Amm. opp: 92,6 % / 91,8 %</p> <p>Harrastaminen lisääntynyt nuorten ikäryhmissä.</p> <p>Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus, % - 20-64 v. 27,7 % (koko maa 23,5 %), yli 65 v. 26.1 % (koko maa 27,4 %)</p> <p>Harrastamisen Suomen mallin rahoituksella lisännyt harrastustoimintaa lapsille ja nuorille. Kaikissa kouluissa kerhoja harrastamismallin ja/tai Opetushallituksen avustuksella. Myös Me uskallamme -hanke</p>

		<p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 48,1/ 45,1 %, tavoite: 100 % 8.-9. lk: 22,1 %/ 19,2 %, tavoite: 100 % lukio:13,6 %/ 13,1 %, tavoite: 100 % amm: 11,5 %/ 12,6 %, tavoite: 100 %</p> <p>Vapaa-aikana liikuntaa harrastavien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): 81,2 %/ koko maa (2016) 78,8 % , tavoite: 100 %</p>	<p>mahdollistanut harrastuskokeilua 9. luokkalaisille.</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %(Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 45,2 %/ 42,8 % 8.-9. lk: 26,5 %/ 24,3 % lukio: 21,9 %/ 17,5 % amm: 15,3 %/ 15,4 %</p> <p>Liikkuminen lisääntynyt nuorten ikäryhmissä.</p> <p>Vapaa-aikana liikuntaa harrastavien osuus, % - Seurantatietoa ei saatavilla.</p>
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	Kannustetaan sekä oppilaita että henkilökuntaa koulumatkapyöräilyyn, liikennekasvatus/kasvatus- ja opetushenkilöstö Riksapyrät ja ikäihmisten ulkoilu/hyvinvointi-koordinaattori		Liikennekasvatus on osa perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Liikenneturvan ja yhteistyökumppaneiden Punainen Liitu -esitys toisen asteen opiskelijoille.
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Lähiluontoympäristön hyödyntäminen Liikuntapaikkojen ym. rakennetun toimintaympäristön hyödyntäminen Kulttuuritoiminta hyvinvoinnin edistäjänä/kasvatus- ja opetushenkilöstö		<p>Varhaiskasvatuksessa korona-aika on korostanut lähiluonnon merkitystä oppimisympäristönä.</p> <p>Kulttuurikameli ja kulttuuripolku ovat vakiintunutta toimintaa.</p> <p>Myös perusopetuksessa lähiluonto sekä paikalliset liikunta- ja kulttuuripaikat ovat osa oppimisympäristöä.</p> <p>Lukion opetuksessa pyritään hyödyntämään lähiliikuntapaikkoja ja paikallista kulttuuritoimintaa.</p>

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Yhdyspintatyössä valmistautuminen uuteen maakuntaan	<p>Yhteensovittava johtaminen kaupungin ja muiden toimijoiden kesken, mm. si-sote-järjestöt/johto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus</p> <p>Perheiden hyvinvoinnin tukeminen eri elämäntilanteissa/kasvatus- ja opetus-henkilöstö</p> <p>Erytistilanteiden tunnistaminen (myös heikot signaalit) matalalla kynnyksellä, parisuhteiden tuki varhain sekä ero-auttaminen/kasvatus- ja opetushenkilöstö</p> <p>Lähikouluperiaatteen vahvistaminen siten, että lapsille ja nuorille mahdollistuu tarvittavat tukitoimet ensisijaisesti omalla koulualueellaan. Toimintaa kehitetään yhdessä Essoten koulutiimien kanssa turvaten lapsen ja perheen palvelut matalalla kynnyksellä ja varhaisesti./kasvatus- ja opetushenkilöstö</p>		<p>Essoten ja kaupungin yhteinen Mikkelin lasten, nuorten ja perheiden johtoryhmä kokoontuu keskimäärin kerran kuussa. Samoin monialainen oppilashuolenpidon ohjausryhmä. Monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontuu säännöllisesti.</p> <p>Tiiviissä yhteistyössä Essoten toimijoiden kanssa on seurattu lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja jaksamista erityisesti vallitsevassa pandemiatilanteessa.</p> <p>Erytistilanteiden opetusta on siirretty entistä enemmän oppilaiden lähikouluun ja myös oppilashuolto on suunniteltu alueellisesti yhteistyössä Essoten kanssa. Tällä hetkellä Essoten oppilashuoltotoimintaa puuttuu useita koulupsykologeja. Oppilashuoltohenkilöstön vaihtuvuus vaikeuttaa yhteistyötä.</p> <p>Mikkelin lukio tekee yhteistyötä useiden toisen asteen toimijoiden, Esedun ja Nuorisio-piston kanssa. Tämän lisäksi sidosryhmäyhteistyötä toteutetaan XAMK:in, Etsivän nuorisotyön ja seurakunnan kanssa.</p>
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	<p>Sisäilmaongelmien hallittu hoitaminen ja ehkäisy/koko tulosalue sekä Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue</p> <p>Kokemus turvallisuudesta (mm. ympäristön siisteys, esteettisyys, valaistus, ei lymypaikkoja)/kaikki tulosalueet</p> <p>Kotouttaminen, maahanmuuttajat osaksi yhteisöjä/kaikki tulosalueet</p>	Sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen määrä vähenee	<p>Sisäilmaongelmaiset Päiväkodit 1 (Ristiina) Koulut 0 Muut 1 (virastotalo)</p> <p>Kaikissa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yksiköissä turvallisuussuunnitelmat ovat ajan tasalla. Yksikkökohtaiset sisäilmatyöryhmät kutsutaan kokoon, jos ongelmia ilmenee.</p>

	<p>Osallisuuden kokeminen/kasvatus- ja opetushenkilöstö</p> <p>Sensitiivinen havainnointi lasten kiusaamisen ehkäisemiseksi. Turvallisuuden tunteen luominen kiusaamiseen ja häirintään välittömästi puuttumalla. Teoille nollatoleranssi/koko henkilöstö</p> <p>Koulutetaan henkilökunta tunnistamaan ja puuttamaan erilaisiin turvallisuutta yksilö- tai yhteisötasolla vaarantaviin ilmiöihin. Ääritapauksissa yhteistyö poliisin kanssa/koko henkilöstö</p> <p>Kartoitetaan lukuvuosittain opiskelijoiden turvallisuuden tuntemuksia/rehторit</p> <p>Harjoitellaan turvallisuutta ylläpitäviä asioita ja toimia/rehторit</p> <p>Luokkien ryhmäytymiseen panostaminen/ryhmänohjaajat</p> <p>Päivitetety pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat. Turvakävelyt/rehторit</p>	<p>Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 92,8 %/koko maa 91,2 %, tavoite: 95 % 65v + 92,9 %/ 91,8 %, tavoite: 95 %</p> <p>Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk; 6,7 %/ 7,3 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 6,6 %/ 5,8 %, tavoite: 0 % lukio: 1 %/ 1,1 %, tavoite: 0 % amm: 3 %/ 3,3 %, tavoite: 0 %</p> <p>Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): Tavoite: Paranee kaikissa ryhmissä 4.-5. lk: MLI 58,6 %/ 58,3 % 8.-9. lk: 36,4 %/ 39,5 % lukio: 33,8 %/ 38,8 % amm: 40,5 %/ 40,5 %</p>	<p>Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus, % - Seurantatietoa ei saatavilla 2016-2021.</p> <p>Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021)</p> <p>4.-5. lk: 6,8 % / 7,9 % 8.-9. lk: 5,1 % / 6,0 % lukio: 0,4 % / 1,1 amm: 1,7 % / 2,9 %</p> <p>Kiusaaminen vähentynyt nuorten keskuudessa.</p> <p>Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2019)</p> <p>4.-5. lk: 62,3 % / 60,1 % 8.-9. lk: 45,2 % / 42,2 % lukio: 41,3 % / 38,9 % amm: 48,3 % / 42,4 %</p> <p>Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Perusopetuksessa käytössä KiVa-kouluohjelma sekä Verso- ja Resto-menetelmät, joiden käyttöön henkilöstöä on koulutettu. Uusi kouluturvallisuutta edistävä mobiiliohjelma on hankittu ja opetushenkilöstöä on koulutettu sen käyttöön.</p> <p>Turvallisuuteen liittyviä harjoituksia tehdään kouluilla vuosittain ja turvallisuussuunnitelmia päivitetään tarvittaessa.</p>
--	---	---	--

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Liikennepäästöjen vähentäminen	Waltti-kortin käyttö Liikkuminen kävellen ja pyöräillen/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Huoltajien koulukyyditykset vähenevät, kun oppilaat käyttävät julkisia kulkuneuvoja tai kävelevät tai pyöräilevät	Waltti-kortti on edelleen käytössä. Sen avulla kannustetaan kestävän kehityksen tavoitteen mukaisesti julkisen liikenteen käyttöön.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Ympäristökasvatus, teemaopinnot/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	Ympäristökasvatus on osa esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmaa sekä perusopetuksen opetussuunnitelmaa.
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen			Kasvisruoka on kaikille lapsille ja nuorille vaihtoehtona.

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Resurssitehokkuus	Biojätteiden kierrätyksen lisääminen syntypaikkalajittelun ja keräämisen tehostamisella/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Syntyvän sekajätteen määrä/määrä pienenee palvelualueen toimipisteissä (koulut ja päiväkodit)	Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa jätteet lajitellaan ja pakkausmateriaaleja hyödynnetään askartelussa. Perusopetuksen opetussuunnitelmaan kuuluu kestävä kehitys ja kierrättäminen.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Saavutettavuus	Waltti-kortin käyttö mahdollistaa maksuttoman joukkoliikenteen peruskoululaisille/henkilöliikennepalvelut ja koulut	Joukkoliikenteen käyttäjämäärät (suoritetta)/määrä kasvaa	Waltti-kortti on edelleen käytössä peruskoululaisilla edistämässä julkisen liikenteen käyttöä.
Palvelujen digitalisointi	Kaupungin omistamien tilojen ja alueiden varausjärjestelmän sähköistäminen sekä markkinoinnin tehostaminen – koulujen käytön laajentaminen kouluajan ulko-puolella/yhteistyö vuokrauspalvelujen kanssa TVT-taitoja opetellaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, Google-maailman hyödyntäminen opetuksessa digimateriaalien kanssa/kasvatus- ja opetushenkilöstö Monipuolisia TVT-taitoja vahvistetaan lukiokoulutuksessa. Nettilukion kurssitarjonnan tarkoituksenmukainen hyödyntäminen joustavien	Julkisten tilojen käyttöaste, vajaakäyttöiset kiinteistöt/Lähtötilanne (15 h/vrk) 43 % / Tavoite 65 % Lähtötilanne Rakennuskohtainen varausjärjestelmä / Tavoite: avoin ja henkilöriippumaton varausjärjestelmä Sujuvat palvelut	Tietoa ei ole saatavilla. Julkisten tilojen käyttöastetta pyritään kasvattamaan. Mm. uusien koulujen suunnittelussa tämä otetaan huomioon. Tällä hetkellä koulujen käyttöaika klo 8-21 ja noin puolissa kouluista on iltakäyttömahdollisuus, näistä laskien käyttöasteen arvioidaan olevan lähes 90 %. Järjestelmä ei ole vielä valmis. Varhaiskasvatuksessa on yksikkökohtaiset TVT-vastaavat. Daisy käytössä kaikissa yksiköissä. Perusopetuksessa TVT-tutorit huolehtivat yksikön TVT-osaamisesta.

	<p>opiskelupolkujen mahdollistamiseksi/ tulosaluejohtaja ja lukiokoulutuksen johtoryhmä</p> <p>Daisy-toiminnanohjausjärjestelmä varhaiskasvatuksessa ja Wilma käytössä perusopetuksessa/kasvatus- ja opetushenkilöstö</p>		<p>Etäopetusvaiheissa perusopetuksessa on opittu entistä enemmän käyttämään digitaalista materiaalia.</p> <p>Wilma on aktiivisessa käytössä perusopetuksessa ja lukiossa.</p> <p>Mikkelin lukiossa opetus on siirtynyt pitkälti sähköisiin materiaaleihin. Sähköisiä menetelmiä käytetään päivittäin. Ylioppilaskirjoitukset ovat olleet sähköisiä jo useamman vuoden ajan. Otavian nettilukio-opinnot ovat valittavissa jokaiselle Mikkelin lukion opiskelijalle.</p>
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	<p>Kestävän kehityksen suunnitelmat käytössä kaikissa yksiköissä/kasvatus- ja opetushenkilöstö</p> <p>Kaupungin virka-autojen käyttö/koko henkilöstö</p>	<p>käytetään kaupungin biokaasuautoja virka- ja virantoimitusmatkoissa</p>	<p>Varhaiskasvatuksen koulutukset on toteutettu verkossa.</p> <p>Kestävän kehityksen suunnitelmat ovat käytössä perusopetuksessa.</p> <p>Perusopetuksessa suurin osa täydennyskoulutuksesta on koronatilanne huomioiden toteutettu etänä verkossa.</p> <p>Lukiokoulutuksessa henkilöstökoulutukset on toteutettu pääosin verkossa.</p>

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Kalevankangas - kehittämialusta	Edistetään kuntalaisten tasavertaisuutta ja osallisuutta liikunnalliseen elämäntapaan/varhaiskasvatus, perusopetus ja lukiokoulutus käyttää Kalevankankaan alueen palveluja/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Kalevankankaan liikuntapaikkojen käyttö kasvaa	Kalevankankaan liikuntapaikat koulujen aktiivisessa käytössä. Kalevankankaan koululle ja erityisesti sen urheiluyläkoulun oppilaille alue tarjoaa loistavat lähiliikuntamahdollisuudet.
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Osallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen (nuoret ja aikuiset) osaamisen kehittämisen keinoin/lukiokoulutus	<p>Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/Ei tutkintoa: v. 2016: 6 612 hlö / pienenee vuosittain</p> <p>Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/v. 2016: 13 645 hlö / kasvaa vuosittain</p> <p>Nuorisotyöttömyyden (17-24 v.) väheneminen/Lähtötilanne (2016): 21,8 %/17 %</p>	<p>Lukiokoulutuksessa on toteutettu työelämän tarpeisiin suunnattuja toimenpiteitä (mm. RSMP-profiilit) sekä Ohjatusti kohti tulevaisuuden työelämää -hankkeessa että Yrittäjyyskasvatuksella elinvoimaa Etelä-Savoon -hankkeessa.</p> <p>Nuorisotyöttömyys (15-24 v) Mikkelä/koko maa 2021 14,1 % / 14,0 % (ELY Etelä-Savo)</p>

		Tavoite: korkeintaan maan keskiarvotaso	Mli 12/2021/ 328 hlöä (ELY Etelä-Savo)
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Opintotarjonnan Outlet (monimuotoinen verkostomainen koulutustarjotin)/ lukiokoulutus		Mikkelin lukio tekee monipuolista korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyötä. Korkeakouluyhteistyön merkitys tulee näkyvämmäksi uudessa opetussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden myötä.
	Yhteinen näkyvyys/lukiokoulutus		Tiedepolku-yhteistyö on pilotointivaiheessa.
	Rekrytointiyhteistyö korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa/varhaiskasvatus		MiniMikkeli-yrittäjyyskasvatusta järjestetään yhteistyössä Xamkin kanssa kaikille kuudesluokkalaisille oppilaille. Myös yläkoululaisten yrittäjyyskasvatusta sekä koulunuorisotyötä ja osallisuutta on kehitetty yhteistyössä Xamkin kanssa. Perusopetus tarjoaa opiskelijoille harjoittelupaikkoja.

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Työllistämisperusteiset oppisopimukset ja muu koulutukseen ohjaus	Oppisopimuksia palvelualueelle mahdollisuuksien mukaan/kaikki tulosalueet	Oppisopimusten lukumäärä 15 kpl/vuosi	Varhaiskasvatuksessa on 4 oppisopimustyöntekijää. Perusopetuksen henkilöstön täydennyskoulutuksiin liittyviä oppisopimuskoulutuksia on alkanut vuonna 2021 yli 20 henkilöllä ja syyskuussa on alkamassa noin 10 lisää. Edellä mainitut eivät ensisijaisesti ole työllistämistoimia, tosin osa valituista on määräaikaisessa työ-/virkasuhteessa olevia eli parannetaan heidän työmarkkinakelpoisuuttaan.
Osaavan työvoiman varmistaminen	Aktiivinen rekrytointi/kaikki tulosalueet	Tavoitteena saada uusia asukkaita ja lisätä seudun näkyvyyttä	Vakinaisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi on ollut haastavaa. Tehtäviin kelpoisia ei ole ollut aina saatavilla. Sijaisuuksiin ja määräaikaisiin tehtäviin on ollut välillä vaikea saada kelpoisia työntekijöitä.

			Lukiokoulutukseen on pystytty rekrytoimaan päteviä ja osaavia opettajia.
--	--	--	--

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Strategian jalkauttaminen ja brändityö	Sitoutetaan kaupunkiorganisaatio ja yhteistyökumppanit strategian ja kaupunkibrändin toteuttamiseen Koulutetaan kaupunkiorganisaatiota ja yhteistyökumppaneita/koko henkilöstö	Kaupunkiorganisaatio, yhteistyökumppanit ja kaupunkilaiset käyttävät aktiivisesti Mikkelin uutta brändiä	Strategia ja sen sisältämät ohjelmat on otettu huomioon mm. esimieskoulutuksissa ja kehityskeskusteluissa.
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Tuodaan esiin Mikkelin hyviä puolia monikanavaisesti Markkinoidaan sähköisiä kanavamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti Laadukkaat kasvatus- ja perusopetuspalvelut sekä terveet, turvalliset ja uudet tilat lisäävät kaupungin vetovoimaa/koko henkilöstö Laadukkaat ja monipuoliset lukiopalvelut, joita kehitetään aktiivisesti yhteistyössä mm. Viisiapilaverkoston ja LUKE – verkoston kanssa. Mikkelin rooli verkko-oppimisen ja monimuoto-oppimisen kehittäjänä nostetaan aktiivisesti esille/tulosaluejohtaja ja lukioiden rehtorit		Varhaiskasvatuksen toimintaa arvioidaan säännöllisesti ja toimintaa kehitetään tulosten suuntaisesti. Rantakylän päiväkotia valmistui 2.8.2021. Eteläisen aluekoulun rakentamisesta on tehty päätös. Perusopetuksessa aktiivista hanketoimintaa, jonka avulla laatua on kehitetty. Mikkelissä on monipuoliset lukiopalvelut, joita kehitetään myös erilaisten hankkeiden avulla. Mikkelin lukio on vetovoimainen, nuorten lukio, mikä näkyy myös yhteishaun hakijamäärässä. Verkko-oppiminen ja monimuoto-oppiminen ovat nousseet tärkeään asemaan etäopetusjaksojen aikana.

Kasvatus- ja opetuslautakunta

TP 2021 ulkoiset ja sisäiset erät

TULOSLASKELMA JA TP 2021, ulkoiset ja sisäiset erät	TP 2020	TA 2021	TA + muutokset 2021		Joulukuu 2021		TP 2021	TP 2021/ TA 2021 muutoksineen	TP 2021 TP 2020
Toimintatuotot									
Myyntituotot	1 284 375	1 520 100	1 520 100		1 101 143		1 101 143	72,4 %	85,7 %
Maksutuotot	1 492 493	2 016 100	2 016 100		1 624 728		1 624 728	80,6 %	108,9 %
Tuet ja avustukset	1 984 310	2 153 100	2 153 100		2 325 308		2 325 308	108,0 %	117,2 %
Muut toimintatuotot	180 739	39 100	39 100		94 165		94 165	240,8 %	52,1 %
Toimintatuotot yhteensä	4 941 917	5 728 400	5 728 400		5 145 344		5 145 344	89,8 %	104,1 %
Valmistus omaan käyttöön	0				0		0	0,0 %	0,0 %
Toimintakulut									
Henkilöstömenot	48 134 878	52 034 800	52 034 800		50 364 181		50 364 181	96,8 %	104,6 %
Palkat ja palkkiot	38 759 078	42 024 400	42 024 400		40 667 675		40 667 675	96,8 %	104,9 %
Henkilöstösivukulut	9 375 800	10 010 400	10 010 400		9 696 506		9 696 506	96,9 %	103,4 %
Eläkekulut	8 018 121	8 358 400	8 358 400		8 139 729		8 139 729	97,4 %	101,5 %
Muut henkilöstösivukulut	1 357 679	1 652 000	1 652 000		1 556 777		1 556 777	94,2 %	114,7 %
Palvelujen ostot	14 548 282	21 019 600	21 019 600		19 489 307		19 489 307	92,7 %	134,0 %
<i>josta ulkoiset</i>	<i>5 055 345</i>	<i>10 966 800</i>	<i>10 966 800</i>		<i>10 966 800</i>		<i>10 966 800</i>	<i>100,0 %</i>	<i>216,9 %</i>
<i>josta sisäiset</i>	<i>9 492 937</i>	<i>10 052 800</i>	<i>10 052 800</i>		<i>8 522 507</i>		<i>8 522 507</i>	<i>84,8 %</i>	<i>89,8 %</i>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 818 836	2 138 700	2 138 700		2 027 253		2 027 253	94,8 %	111,5 %
Avustukset	6 535 112	2 744 200	2 744 200		2 356 294		2 356 294	85,9 %	36,1 %
Muut toimintakulut	16 120 372	16 007 100	16 007 100		16 058 826		16 058 826	100,3 %	99,6 %
Toimintakulut yhteensä	87 157 480	93 944 400	93 944 400		90 295 861		90 295 861	96,1 %	103,6 %
Toimintakate	-82 215 563	-88 216 000	-88 216 000		-85 150 517		-85 150 517	96,5 %	103,6 %

NETTO	TP 2020	TA 2021	TA+Imr 2021		Toteuma 2021		TP 2021		TP 2021 - TA 2021 muutoksineen
Toimintatuotot + omavalm.	4 941 917	5 728 400	5 728 400		5 145 344		5 145 344		-583 056
Toimintakulut	87 157 480	93 944 400	93 944 400		90 295 861		90 295 861		-3 648 539
Toimintakate	-82 215 563	-88 216 000	-88 216 000		-85 150 517		-85 150 517		3 065 483

HENKILÖSTÖMENOJEN KASVU	Toteuma 12/2020		Toteuma 12/2021		Tot. kasvu Euroina	Toteutunut kasvu %	TA 2021 Kasvu %	Kasvu % Ero	Ylitys/alitus
Henkilöstömenot	47 784 375		50 364 181		2 579 806	105,40 %	108,10 %	2,70 %	1 301 193
Palkat ja palkkiot	38 648 349		40 667 675		2 019 326	105,22 %	108,42 %	3,20 %	1 240 211
Henkilöstösivukulut	9 136 026		9 696 506		560 480	106,13 %	106,77 %	0,63 %	59 410
Eläkekulut	7 736 750		8 139 729		402 979	105,21 %	104,24 %	-0,96 %	-77 356
Muut henkilöstösivukulut	1 399 276		1 556 777		157 501	111,26 %	121,68 %	10,42 %	141 502

PALVELUJEN OSTOT, KASVU	Toteuma 12/2020		Toteuma 12/2021		Tot. kasvu Euroina	Toteutunut kasvu %	TA 2021 Kasvu %	Kasvu % Ero	Ylitys/alitus
Palvelujen ostot	16 599 480		19 489 307		2 889 827	117,41 %	144,48 %	27,07 %	3 938 587
<i>josta ulkoiset</i>	6 309 231		10 966 800		4 657 569	173,82 %	216,93 %	43,11 %	2 179 523
<i>josta sisäiset</i>	10 290 249		8 522 507		-1 767 742	82,82 %	105,90 %	23,08 %	2 190 636

Kasvatus ja opetus, hallinto tp 2021

TOTEUMA 2021	TA 2021	TA 2021 muutoksineen	TP 2021	TP 2021/ TA 2021
Toimintatuotot yhteensä	201 100	201 100	345 427	171,8
Toimintakulut yhteensä	689 000	689 000	701 583	101,8
Toimintakate	-487 900	-487 900	-356 157	73,0

Lukiokoulutus tp 2021

TOTEUMA 2021	TA 2021	TA 2021 muutoksineen	TP 2021	TP 2021/ TA 2021
Toimintatuotot yhteensä	233 000	233 000	334 310	143,5
Toimintakulut yhteensä	5 745 100	5 745 100	5 441 240	94,7
Toimintakate	-5 512 100	-5 512 100	-5 106 931	92,6

Varhaiskasvatuspalvelut tp 2021

TOTEUMA 2021	TA 2021	TA 2021 muutoksineen	TP 2021	TP 2021/ TA 2021
Toimintatuotot yhteensä	2 307 100	2 307 100	1 931 239	83,7
Toimintakulut yhteensä	34 445 800	34 445 800	33 264 514	96,6
Toimintakate	-32 138 700	-32 138 700	-31 333 275	97,5

Perusopetuspalvelut tp 2021

TOTEUMA 2021	TA 2021	TA 2021 muutoksineen	TP 2021	TP 2021/ TA 2021
Toimintatuotot yhteensä	2 987 200	2 987 200	2 534 369	84,8
Toimintakulut yhteensä	53 064 500	53 064 500	50 888 524	95,9
Toimintakate	-50 077 300	-50 077 300	-48 354 155	96,6

Kasvatus- ja opetuslautakunta, irtain omaisuus tp 2021

	TA 2021	TP 2021	Poikkeama	TP 2021/ TA 2021
Koneet ja kalusto				
Perusopetus	110 000	100 496	-9 504	91,4
Lukiot	10 000	6 489	-3 511	64,9
Varhaiskasvatus ja esiopetus	55 000	31 580	-23 420	57,4
Rantakylän päiväkot	100 000	102 118	2 118	102,1

Lukiokoulutus, toisen asteen ja korkeakoulujen yhteistyö

Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Koulutus tukee opiskelijoiden edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Mikkelin lukioissa otettiin käyttöön uudet nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat 1.8.2021.

Yhteistyötä Nettilukion, Mikkelin etä- ja aikuislukion ja Mikkelin lukion välillä on kehitetty. Mikkelin etä- ja aikuislukion ja Otavian Nettilukion hallinnollinen yhdistäminen ei ole toteutunut 1.8.2021 mm. virkaehtosopimuksiin liittyvistä haasteista johtuen. Tavoitteena on, että Mikkelissä toimii 1.8.2022 alkaen kaksi lukiokoulutuksen yksikköä: Mikkelin lukio ja Otavian Nettilukio. Mikkelin etä- ja aikuislukion varsinaisille tutkintotavoitteisille aikuisopiskelijoille tarjotaan mahdollisuus jatkaa opintojaan Nettilukiassa. Kaksoistutkinto-opiskelijoiden lukio-opetuksesta vastaa 1.8.2022 alkaen Mikkelin lukio.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

Toimintatuotot olivat 334 310 euroa ja ne ylittivät talousarvion 101 310 euroa. Toimintakulut olivat 5 441 240 euroa ja ne alittivat talousarvion 303 860 euroa. Toimintakate oli 5 106 931 euroa ja se oli 405 169 euroa talousarviota parempi.

Talouden toteutumisesta leimaavat koronapandemian aiheuttamat rajoitukset ja muutokset lukiokoulutuksen normaaliin toimintaan. Lukiokoulutuksen menot erityisesti ostopalveluissa ovat toteutuneet ennakoitua pienempinä. Toimintatuottojen ylitys johtuu maksutuottojen lisäyksestä (kaksoistutkinnon kurssimaksut syksyllä 2021), valtion koronatuesta ja hanketoiminnan toteutumisesta ennakoitua paremmin syksyllä 2021.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Syrjäytymisen ehkäisy	Ehkäisevä päihdetyön toimenpiteet eri ikäisille 4-vuotissuunnitelman mukaisesti <ul style="list-style-type: none"> Yhteistyön tiivistäminen nuorisotoimen ja ESSOTE:n kanssa. Vastuu: Lukioiden rehtorit ja henkilöstö	Tupakointi/sähkösavukkeiden käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,1 % /koko maa 9,7% Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 4 %/koko maa 4,5 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,3 %/koko maa 10,2 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 3,8 %/koko maa 5 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, %	Yhteistyötä on tiivistetty nuorisotoimen ja ESSOTE:n kanssa syrjäytymisvaarassa olevien ja koulupudokkaiden auttamiseksi. Lukiossa terveystiedon opetuksessa ja terveydenhoitajien vastaanotoilla lukiolaisia ohjataan päihdeasioissa.

		<p>(Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,3 %/koko maa 7,9 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 64,5 %/koko maa 61,7 % Tavoite: Raittiiden osuus lisääntyy kaikissa ryhmissä</p>	
	<p>Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit sekä yhteisöllisessä työssä että yksilökohtaisissa tukimuodoissa</p> <ul style="list-style-type: none"> opiskelijaohjauksen kehittäminen yksilölliset oppimispolut yhteistyö nuorisotoimen ja ESSOTE:n kanssa <p>Vastuu: Lukioiden rehtorit, opinto-ohjaajat ja ryhmänohjaajat</p>	<p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 %</p>	<p>Lukiossa on kouluterveyskyselytulosten pohjalta pidetty ryhmänohjaustuokioita, joissa eri aiheista on keskusteltu lukiolaisten kanssa.</p>
	<p>Lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> aktiivinen opiskelijakunta ja tutortoiminta opiskelijoiden osallistuminen suunnitteluun opiskelijoita kuullaan ja opiskelija osallistuu itseään koskevien asioiden ja toimintojen suunnitteluun ja toteutukseen. <p>Vastuu: Lukioiden rehtorit, opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja opiskelijakuntien ohjaavat opettajat</p>	<p>Kouluviihtyvyyden kokemus paranee ja opiskelijoiden vaikuttamis-mahdollisuudet lisääntyvät.</p>	<p>Liikkuva opiskelu -hanke pyrki edistämään liikuntaa ja hyvinvointia (teemapäivät, kuntosalivuorot, taukoliikunta). Mikkelin lukiolaiset voivat vaikuttaa opiskelijakunnan hallituksen kautta. Hallituksen tekemät aloitteet ja kannanotot pyritään ottamaan huomioon lukion päätöksenteossa. Opiskelijakunnan hallituksen puheenjohtaja osallistuu lukion neuvottelukunnan kokouksiin ja vastaavasti varapuheenjohtaja lukion yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kokouksiin.</p>

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	<p>Tutortoiminta ja lukioiden yhteisölliset tapahtumat ja toiminta</p> <p>Vastuu: Lukioiden rehtorit, opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja opiskelijakuntien ohjaavat opettajat</p>	<p>Opiskelijakunnan ja tutoreiden toiminta koetaan kiinnostavana ja toiminta on aktiivista. Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): Lukio: 94%/93,4%, tavoite:100% Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017):</p>	<p>Tutortoimintaa on kehitetty edelleen yhteistyössä XAMK:n Yhessä! -hankkeen kanssa. Ryhmänohjausta on kehitetty yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä. Ryhmänohjaajien opastamiseen ja ryhmäytymiseen on kiinnitetty erityistä huomiota.</p>

		lukio:13,6 %/ 13.1 %, tavoite: 100 %	
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	Kannustetaan sekä opiskelijoita että henkilökuntaa koulumatkapyöräilyyn. Liikennekasvatus Vastuu: opetushenkilöstö	Koulumatkapyöräilyn lisääntyminen. Siirtymiset päivän aikana tehdään mahdollisuuksien mukaan kävellen tai pyörällä.	Lukio-opetuksessa on pyritty hyödyntämään lähiliikuntapaikkoja, lähellä sijaitsevia oppilaitoksia ja museoita. Lukiolaisia on kannustettu kävelyyn ja pyöräilyyn mahdollisuuksien mukaan.

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Yhdyspintatyössä valmistautuminen uuteen maakuntaan	Yhteensovittava johtaminen kaupungin ja muiden toimijoiden kesken, mm. si-sote-järjestöt Vastuu: Tulosaluejohtaja ja lukiokoulutuksen johtoryhmä	Monialaisen toimijuuden tiivistäminen Opiskelijahuollon ja pedagogisen tuen palvelut mahdollisimman lähellä opiskelijaa	Monialaista yhteistyötä on tiivistetty.
Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus	Sisäilmaongelmien hallittu hoitaminen ja ehkäisy Kokemus turvallisuudesta Kotouttaminen, maahanmuuttajat osaksi yhteisöjä Osallisuuden kokeminen Sensitiivinen havainnointi lasten kiusaamisen ehkäisemiseksi. Turvallisuuden tunteen luominen kiusaamiseen ja häirintään välittömästi puuttumalla. Teoille nollatoleranssi. Koulutetaan henkilökunta tunnistamaan ja puuttumaan erilaisiin turvallisuutta yksilö- tai yhteisötasolla vaarantaviin ilmiöihin. Ääritapauksissa yhteistyö poliisin kanssa. Kartoitetaan lukuvuosittain opiskelijoiden turvallisuuden tuntemuksia. Harjoitellaan turvallisuutta ylläpitäviä asioita ja toimia. Luokkien ryhmäytymiseen panostaminen. Päivitetyt pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat Turvakävelyt. Vastuu em. asioissa lukioiden johdolla ja opetushenkilöstöllä. Terveet ja turvalliset tilat. Vastuu: rehtori, Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	Lapset ja nuoret sekä henkilökunta kokevat kasvu- ja oppimisympäristönsä turvalliseksi paikaksi kasvaa ja oppia. Kiusaamis- ja häirintätapaukset vähenevät vuosittain. Tarvittavat tilojen turvallisuuteen ja terveyteen liittyvät uudistukset tehdään. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa,% (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): lukio: 1 %/1.1 %, tavoite: 0 % Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): Tavoite: Paranee kaikissa ryhmissä lukio: 33,8 %/38,8 %	Yhteisöllinen opiskeluhoitoyhtymä on päivittänyt opiskeluhoitosuunnitelman sekä Hyvä ja turvallinen koulupäivä -suunnitelman. Turvallisuussuunnitelma, joka pitää sisällään pelastus- ja kriisisuunnitelman, on myös päivitetty.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Liikennepäästöjen vähentäminen	Waltti –kortin käyttö Liikkuminen kävellen ja pyöräillen Vastuu: opetushenkilöstö	Huoltajien koulukyyditykset vähenevät, kun opiskelijat käyttävät julkisia kulkuneuvoja tai kävelevät tai pyöräilevät.	Kevään etäopiskelujaksojen aikana opiskelijoiden eivät ole liikkuneet toistuvasti kodin ja koulun välillä huoltajien koulukyydeillä.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohja-vesiriskin vähentäminen	Biologia / Maantieto / Teemaopinnot Vastuu: opetushenkilöstö	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvi-huone-kaasupäästöjen vähentäminen	Biologia / Maantieto / Teemaopinnot Vastuu: opetushenkilöstö	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	
Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Palvelujen digitalisointi	Monipuolisia TVT-taitoja vahvistetaan lukiokoulutuksessa. Nettilukion kurssitarjonnan tarkoituksenmukainen hyödyntäminen joustavien opiskelupolkujen mahdollistamiseksi Vastuu: Tulosaluejohtaja ja lukiokoulutuksen johtoryhmä	TVT-taitojen soveltaminen Suoritettujen verkkokurssien määrä	Nettilukion kurssitarjontaa on hyödynnetty yksilöllisten opiskelupolkujen mahdollistamiseksi. Jokainen Mikkelin lukion opiskelija voi halutessaan valita Nettilukion opintoja opinto-ohjelmaansa. Lukio-opetuksessa on siirrytty pitkälti sähköisiin materiaaleihin ja menetelmiin. Opiskelijoiden tv-taidot ovat vahvistuneet myös etäopiskelujaksojen aikana.
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	Kestävän kehityksen suunnitelmat käytössä kaikissa yksiköissä Vastuu: Lukioiden rehtorit ja opetushenkilöstö	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta	Suunnitelmat ovat käytössä.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Kalevankangas – kehittämisalusta	Lukiot käyttävät Kalevankankaan alueen palveluja tarkoituksenmukaisella tavalla Vastuu: Lukioiden rehtorit ja liikunnan opettajat	Kalevankankaan liikuntapalveluja käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla	Alueen palveluja on käytetty tarkoituksenmukaisella tavalla.
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Osallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen (nuoret ja aikuiset) osaamisen kehittämisen keinoin Vastuu: Tulosaluejohtaja ja rehtorit	Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/Ei tutkintoa: v. 2016: 6612 hlö / pienenee vuosittain Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/v. 2016: 13645 hlö / kasvaa vuosittain	Opiskelijan aikaisemmin muualla hankittua osaamista on ollut mahdollista hyödyntää yksilöllisen opintosuunnitelman edistämässä.
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Opintotarjonnan Outlet (monimuotoinen verkostomainen koulutustarjotin) Vastuu: Tulosaluejohtaja ja lukiokoulutuksen johtoryhmä	Nuorisotyöttömyyden (17-24 v.) väheneminen/Lähtötilanne (2016): 21,8 %/17 % Tavoite: korkeintaan maan keskiarvotaso	Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyötä on toteutettu paikallisesti, seudullisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin kunkin toimijan yhteistyöintressit huomioon ottaen.

	Yhteinen näkyvyys Vastuu: Tulosaluejohtaja ja lukiokoulutuksen johtoryhmä		
	Koulutuksen järjestäjien oma neuvottelukunta Vastuu: Tulosaluejohtaja		

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Osaavan työvoiman varmistaminen	Aktiivinen rekrytointi Vastuu: Tulosaluejohtaja ja lukioiden rehtorit	Kelpoinen ja osaava henkilöstö	Avoimiin tehtäviin on rekrytoitu kelpoista ja osaavaa henkilöstöä.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Laadukkaat ja monipuoliset lukiopalvelut, joita kehitetään aktiivisesti yhteistyössä mm. Viisiapilaverkoston ja LUKE – verkoston kanssa. Mikkelin rooli verkko-oppimisen ja monimuoto-oppimisen kehittäjänä nostetaan aktiivisesti esille. Vastuu: Tulosaluejohtaja ja lukioiden rehtorit		Mikkelin lukiopalvelut ovat laadukkaita ja monipuolisia.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuksen tulosalue vastaa varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelujen järjestämisestä, tuottamisesta ja kehittämisestä. Tulosalueella luodaan edellytyksiä toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta lapsille.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Varhaiskasvatuksessa on 23 kunnallista päiväkotia ja 4 ryhmäperhepäiväkotia. Rantakylän päiväkotia otettiin käyttöön 1.8.2021. Naisvuoren päiväkotia muuttui pidennetyn aukiolon päiväkodiksi ja Saksalan päiväkotia siirtyi normaaleihin aukioloaikoihin. Ryhmäperhepäiväkodeista on pyritty luopumaan sitä mukaa, kun uusia päiväkoteja on valmistunut. Ryhmäperhepäiväkotia Untuvikot on ollut syksyn pois toiminnasta lapsimäärän vähyyden vuoksi.

Mikkelin alueen varhaiskasvatusyksiköissä joka toinen vuosi huoltajille, lapsille ja työntekijöille tehtävän laatukselyn kautta kehitetään varhaiskasvatuksen toimintaa. Lasten kysely toteutettiin loppu syksystä. Seuraava kysely huoltajille toteutetaan keväällä vuonna 2022. Varhaiskasvatus kehittää yhteistyössä perusopetuksen kanssa mahdollisimman ehjää ja yhdensuuntaista kasvun ja oppimisen jatkumoa mm. varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman avulla, oppimisen tukea, oppilashuoltoa sekä kodin ja varhaiskasvatuksen sekä varhaiskasvatuksen ja koulun välistä yhteistyötä kehittämällä. Koronapandemia aiheutti muutoksia lasten, nuorten ja perheiden elämään, minkä johdosta monialaista hyvinvoinnin seuranta vahvistettiin tihentämällä mm. Oppilashuolenpidon ohjausryhmän, nuorten ohjaus- ja palveluverkoston sekä Essoten ja Mikkelin kaupungin yhteisen Lasten, nuorten ja perheiden johtoryhmän tapaamisia.

Kirjaston alakerrassa sijaitsevaan perheiden avoimeen kohtaamispaikkaan (Koppa) ovat lapsiperheet löytäneet hyvin samoin kuin kesän puistossa järjestettyihin tilaisuuksiin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö on osallistunut koulutuksiin verkossa, kun kaikkia suunniteltuja läsnäolokoulutuksia ei voitu toteuttaa. Koronasta johtuviin vaikutuksiin on saatu hankeavustusta varhaiskasvatuksessa. Tunne- ja vuorovaikutuskasvatuksen kehittämiseksi on saatu hankeavustukseen jatkoa perhetutoreiden/varhaiskasvatuksen sosionomien palkkaamiseksi. Varhaiskasvatuksen tiedepolku 2020-2022 –hankerahaa on saatu varhaiskasvatukseen, jonka avulla tiedekasvatijat kehittävät lasten tiedekasvatusta sekä järjestetään henkilöstölle koulutusta.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

Tulosalueen toimintatuotot olivat 1 931 200 euroa ja ne alittivat talousarvion 375 900 euroa. Toimintakulut olivat 33 264 500 euroa ja ne alittivat talousarvion 1 181 300 euroa. Toimintakate oli 31 333 300 euroa, joka oli 805 400 euroa talousarviota parempi.

Koronapandemiasta johtuen varhaiskasvatuksessa on ollut vähemmän lapsia. Lasten poissaoloista johtuen palveluiden ostoja oli vähemmän. Kustannussäästöä syntyi mm. kuljetuskustannuksissa, ruokapalveluissa, täydennyskoulutuspalveluissa ym. palveluiden ostoissa. Varhaiskasvatuksen maksutuottoja on kertynyt ennakoitua vähemmän.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Syrjäytymisen ehkäisy	<p>Tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolku alkaa varhaiskasvatuksesta (sis. mm. kiusaamisen ehkäisyn ja moniammatillisen yhteistyön)</p> <ul style="list-style-type: none"> Arvostamme jokaista lasta yksilönä ja arvokkaana yhteisömme jäsenenä. Heidän mielipiteensä on meille tärkeää tietoa palvelutuotannon perustana. Vahvistamme lapsen vaikuttamismahdollisuuksia jatkuvasti arjessa. Tunnetaitokasvatus toimintatavaksi jokaiseen yksikköön. Varhaiskasvatuksen sosionomit (4) antavat lisäksi yksiköissä erikseen tunnetaitokasvatusta. 	<p>Vastuullinen ja aidosti välittävä asennoituminen kaikilla varhaiskasvatuksessa työskentelevillä aikuisilla.</p> <p>Varhaiskasvatuksen sosionomit kiertävät kaikissa yksiköissä säännöllisesti antamassa tunnetaitokasvatusta.</p> <p>Kaikissa yksiköissä on miniverso koulutettua käyntyä henkilökuntaa.</p>	<p>Koulutuksella on tuettu varhaiskasvatuksen henkilöstön aidosti välittävän ja vastuullisen asennoitumisen vahvistumista.</p> <p>Varhaiskasvatuksen sosionomit ovat kiertäneet yksiköissä ja vahvistaneet henkilökunnan osaamista tunnetaitokasvatuksen osalta.</p> <p>Miniverso koulutuksen menetelmä ovat käytössä yksiköissämme.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Kiusaamisen ehkäiseminen (miniverso) Vastuu: kasvatushenkilöstö 		
<p>Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen</p>	<p>Lasten kuuleminen ja osallisuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lapset puheeksi – keskustelut Lasta kuullaan ja lapsi osallistuu itseään koskevien asioiden ja toimintojen suunnitteluun ja toteutukseen. <p>Varhaiskasvatuksen yksiköissä kiinnitetään huomiota siihen, että lasten ei tarvitse olla eikä toimia yksin.</p> <p>Vastuu: kasvatushenkilöstö</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa viihtymisen kokemus paranee ja lapsen vaikuttamis- mahdollisuudet lisääntyvät.</p> <p>Vasu- ja leopskeskustelut käydään kaikkien asiakkaiden kanssa.</p> <p>THL:n kouluterveyskyselyn tulokset 2019 (MLI/koko maa): Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4.-5. lk: 90,6 %/89,5 % Tavoite 95% 8.-9. lk: 76,1 %/75,2 % Tavoite 80%</p>	<p>Lasten kyselyn tulokset kertovat lasten viihtymisen kokemuksen paranemisesta ja vaikutusmahdollisuuksien lisääntymisestä.</p> <p>Vasu- ja leopskeskustelut on käyty asiakkaiden kanssa.</p>
	<p>Ehkäisevä päihdetyön toimenpiteet eri ikäisille 4-vuotissuunnitelman mukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhteistyön tiivistäminen ESSOTE:n kanssa. 	<p>Tupakointi/sähkösavukkeen käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 8,5 % /8,0 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 6,3 %/4,9 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 8,1 %/9,6 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 4,0 %/4,4 %, Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 10,2 %/8,6 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 63,9 %/60,7 %, Tavoite: Raittiiden osuus lisääntyy kaikissa ryhmissä</p>	

		<p>Lapset leikkivät ja toimivat yhdessä toistensa kanssa.</p> <p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % 4.-5. lk: 1,1 %/0,9 % Tavoite 0% 8.-9. lk: 9,3 %/9,1 % Tavoite 0%</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 4.-5. lk: 3,6 %/3,4 % Tavoite 0% 8.-9. lk: 10,8 %/10,7 % Tavoite 0%</p>	
--	--	--	--

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	<p>Varhaiskasvatuksessa tämä tarkoittaa lapsen kuulemistä ja osallisuuteen kasvamista ja ohjausta.</p> <p>Vastuu: kasvatushenkilöstö</p> <p>Perheiden avoimet kohtaamispaikat.</p>	<p>Osallisuus on osa arjen toimintaa.</p> <p>Keskustan alueen avoin kohtaamispaikka KOPPA luo mahdollisuuden toimia mm. kansalaislähtöisesti.</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 4.-5. lk: 87,8 %/ 89,4 % Tavoite:100% 8.-9. lk: 96,2 %/ 95,9 % % Tavoite: 100 %</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 4.-5. lk: 41,9 %/39,5 % Tavoite: 100 % 8.-9. lk: 22,6 %/21,9 % Tavoite: 100 %</p>	<p>Lapset osallistuvat oman arjen toimintaan.</p> <p>4 avointa varhaiskasvatuksen ryhmää: Rantakylä, Kattilansilta, Lähemäki ja Ristiina. Lisäksi KOPAN toiminta on vakinaistettu varhaiskasvatuksen rahoitukseen keskustassa kirjaston alakerrassa.</p>
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	<p>Kannustetaan henkilökuntaa työmatkapyöräilyyn.</p> <p>Liikennekasvatus</p> <p>Vastuu: kasvatushenkilöstö</p>	<p>Työmatkapyöräilyn lisääntyminen.</p> <p>Siirtymiset päivän aikana tehdään mahdollisuuksien mukaan kävellen tai pyörällä.</p>	<p>Liikennekasvatusta on toteutettu lapsille.</p> <p>Työmatkapyöräilyyn on kannustettu henkilökuntaa.</p>
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	<p>Lähiluontoympäristön hyödyntäminen</p> <p>- Liikuntapaikkojen ym. rakennetun toimintaympäristön hyödyntäminen</p> <p>Vastuu: kasvatushenkilöstö</p> <p>Kulttuuritoiminta hyvinvoinnin edistäjänä</p> <p>-- Kulttuurikameli suunnitelmallisen kulttuurikasvatusjatkumon alku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen</p> <p>Vastuu: kulttuuritoimi</p>	<p>Oppimisympäristönä käytetään monimuotoisia oppimisympäristöjä.</p>	<p>Luonto ja rakennettu ympäristö ovat olleet aktiivisesti ryhmien käytössä. Korona aika on lisännyt ulkona tekemisen määrää.</p> <p>Säännöllinen kulttuuripalveluiden käyttö.</p>

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Yhdyspintatyössä valmistautuminen uuteen maakuntaan	Yhteensovittava johtaminen kaupungin ja muiden toimijoiden kesken, mm. si-sote-järjestöt. Perheiden hyvinvoinnin tukeminen eri elämäntilanteissa. Erityistilanteiden tunnistaminen (myös heikot signaalit) matalalla kynnyksellä ja varhaisesti, parisuhteiden tuki varhain sekä eroauttaminen.	Monialaisen toimijuuden tiivistäminen Oppilashuollon ja pedagogisen tuen palvelut mahdollisimman lähelle lapsen kasvuympäristöä.	Varhaiskasvatuksen edustus monialaisissa yhteistyöryhmissä on varmistettu.
Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus	Sisäilmaongelmien hallittu hoitaminen ja ehkäisy. Kokemus turvallisuudesta (mm. ympäristön siisteys, esteettisyys, valaistus, ei lymypaikkoja Kotouttaminen, maahanmuuttajat osaksi yhteisöjä Osallisuuden kokeminen Sensitiivinen havainnointi lasten kiusaamisen ehkäisemiseksi. Turvallisuuden tunteen luominen kiusaamiseen ja häirintään välittömästi puuttumalla. Teoille nollatoleranssi. Koulutetaan henkilökunta tunnistamaan ja puuttumaan erilaisiin turvallisuutta yksilö- tai yhteisötasolla vaarantaviin ilmiöihin. Ääritapauksissa yhteistyö poliisin kanssa. Henkilökunnan koulutukset (esim. Avekki). Päivitetty pelastus- ja turvallisuus-suunnitelmat Turvakävelyt. Vastuu em. asioissa kasvatushenkilöstöllä. Terveet ja turvalliset varhaiskasvatuksen tilat. Vastuu: Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	Sisäilmatyöryhmän säännöllinen toiminta. Lapset ja henkilökunta kokevat kasvu- ja oppimisympäristönsä turvalliseksi paikaksi kasvaa ja oppia. Avekki-koulutettua henkilöstöä on yksiköissä, joissa tarvetta. Kaikissa yksiköissä päivitetty pelastus- ja turvallisuus-suunnitelmat. Kiusaamistilanteet vähenevät. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa,% (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 4.-5. lk: 7,7 %/ 7,2 % Tavoite: 0 % 8.-9. lk: 6,3 %/ 5,5 % Tavoite: 0% Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): Tavoite: Paranee kaikissa ryhmissä 4.-5. lk: 64,5 %/ 61,7 % 8.-9. lk: 48,4 %/ 46,6 % Tarvittavat tilojen turvallisuuteen ja terveyteen liittyvät uudistukset tehdään.	Sisäilmatyöryhmä on toiminut säännöllisesti ja ongelmia on ratkottu. Yhteistyökuviot on sovittu kotouttamisen osalta ja niitä noudatetaan. Pelastus- ja turvallisuus-suunnitelmat on päivitetty ja läpikäyty yksiköissä.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Liikennepäästöjen vähentäminen	Liikkumista kävellen ja pyöräillen Vastuu: kasvatushenkilöstö	Ohjataan lapsia saamaan myönteinen asenne kävelemistä ja pyöräilyä kohtaan.	Tapahtumia on järjestetty koronarajoitusten sallimissa rajoissa.

		Järjestetään pyöräilytapauksia mahdollisuuksien mukaan lukukausittain.	
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Ympäristökasvatus Vastuu: kasvatushenkilöstö	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	Toimittu kestävän kehityksen suunnitelman mukaisesti.
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Ympäristökasvatus Vastuu: kasvatushenkilöstö	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	Toimittu kestävän kehityksen suunnitelman mukaisesti.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Saavutettavuus	Varhaiskasvatuksen Daisy-net huoltajien käyttöliittymä ja eDaisy sähköiset lomakkeet.	Varhaiskasvatuksen helppo saavutettavuus	Daisyfamily -liittymä toiminnassa ja leops-kaavakkeet testauksessa.
Palvelujen digitalisointi	TVT-taitoja opetellaan varhaiskasvatuksessa	TVT-taitojen oppiminen	Tvt-taitoja opetellaan laaditun ohjelman mukaan.
	Daisy-toiminnanohjausjärjestelmä käytössä varhaiskasvatuksessa.	Sujuvat palvelut	Daisy-tuki palvelu käytössä sekä henkilöstölle että huoltajille.
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	Kestävän kehityksen suunnitelmat käytössä kaikissa yksiköissä	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta	Toiminta kestävän kehityksen suunnitelman mukaista.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Kalevankangas - kehittämislusta	Varhaiskasvatus käyttää Kalevankangan alueen palveluja.	Kalevankangan liikuntapalveluja käytetään varhaiskasvatuksessa mahdollisuuksien mukaan.	Lähipäiväkodit hyödyntävät palveluita.
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Rekrytointiyhteistyötä tehdään korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa.	Yhteistyön tiivistäminen korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa.	Yhteydenpito paikallisten toimijoiden kanssa säännöllistä.

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Osaavan työvoiman varmistaminen	Aktiivinen rekrytointi	Kelpoinen ja osaava henkilöstö	Rekrytointeja tehdään ympärivuoden kelpoisen ja osaavan henkilökunnan saamiseksi.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut ja terveet ja turvalliset tilat lisäävät kaupungin vetovoimaa	Saadaan kelpoista ja osaavaa henkilöstöä ja tilat ovat terveet ja toimivat.	Uusien päiväkotien toimintaympäristöjen esilletuonti ja mainostaminen.

Perusopetuspalvelut

Perusopetuksen tulosalue vastaa perusopetuspalvelujen järjestämisestä, tuottamisesta ja kehittämisestä. Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa jatko-opintokelpoisuuden ja se on oppilaalle ja hänen perheelleen maksutonta. Opetuksen sisällöt ja tavoitteet määritellään perusopetuksen opetussuunnitelmassa.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Perusopetus kehittää yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja toisen asteen koulutuksen kanssa mahdollisimman ehjää ja yhdensuuntaista kasvun ja oppimisen jatkumoa. Yhteistä kasvun ja oppimisen polkua rakennetaan mm. opetussuunnitelmia, oppimisympäristöjä, oppimisen ja koulunkäynnin tukea, oppilashuoltoa sekä kodin ja koulun välistä yhteistyötä kehittämällä.

Mikkelissä on tällä hetkellä 20 peruskoulua, joista viisi on yhtenäiskouluja, joissa opetusta annetaan luokille 1-9. Osa peruskouluista toimii sisäilmaongelmien takia väistötiloissa. Eteläisen aluekoulun rakentamisesta on tehty päätös ja alustava valmistumisaikataulu on kevätlukukauden alussa 2024. Itäisen alueen kouluratkaisusta ei ole vielä tehty päätöstä.

Perusopetusta kehitetään aktiivisesti valtakunnallisten hankerahoitusten tuella. Tärkeänä painopisteenä on oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen erityisesti koronatilanteessa ja sen jälkeen. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun korona-avustuksen turvin saatiin palkattua kouluille lisää aikuisia oppilaiden tueksi (mm. koulunuorisotyöntekijöitä, joiden työstä on saatu erinomaista palautetta). Oppivelvollisuus on laajentunut koskemaan myös toisen asteen tutkintoa. Perusopetuksessa kehitetään tehostettua ohjausta, jotta kaikille yhdeksäsluokkalaisten löytyisi mielekäs jatko-opiskelupaikka. Kaikki perusopetuksen kevään 2021 9. luokkien oppilaat pääsivät jatko-opintoihin.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

Toimintatuotot olivat 2 534 369 euroa ja ne alittivat talousarvion 452 831 euroa. Toimintakulut olivat 50 888 524 euroa ja ne alittivat talousarvion 2 175 976 euroa. Toimintakate oli 48 354 155 euroa ja se oli 1 723 145 euroa talousarviota parempi.

Talouden toteutumista leimaavat koronapandemian aiheuttamat rajoitukset ja muutokset perusopetuksen normaaliin toimintaan. Perusopetuksen menot henkilöstökuluissa ja ostopalveluissa ovat toteutuneet ennakoitua pienempinä. Kustannussäästöä syntyi mm. kuljetuskustannuksissa, täydennyskoulutuspalveluissa ym. palveluiden ostoissa. Kotikuntakorvauksia saatiin ennakoitua vähemmän.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Syrjäytymisen ehkäisy	<p>Laadukas perusopetus ja erityisopetus.</p> <p>Tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolku (sis. mm. kiusaamisen ehkäisyn ja moniammatillisen yhteistyön)</p> <ul style="list-style-type: none"> Arvostamme jokaista lasta ja nuorta yksilönä ja arvokkaana yhteisömmen jäsenenä. Heidän mielipiteensä on meille tärkeää tietoa palvelutuotannon perustana. Vahvistamme lapsen ja nuoren vaikuttamismahdollisuuksi a jatkuvasti arjessa (oppilaskunta, yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, teemapäivät) Tunnetaitokasvatus toimintatavaksi jokaiseen yksikköön. 	<p>Vastuullinen ja aidosti välittävä asennoituminen kaikilla perusopetuksessa työskentelevillä aikuisilla.</p> <p>Opettajat usein kiinnostuneita siitä, mitä oppilaalle kuuluu, %</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa) 4.-5. lk. 2017: 33,0/36,2 2019: 40,2/37,1</p>	<p>Pandemia-aikana ja etäopetusvaiheiden jälkeen oppilaiden aidon kohtaamisen merkitys on entisestään korostunut. OKM:ltä saadun korona-avustuksen ym. avustusten tuella perusopetukseen on saatu palkattua lisää aikuisia lasten ja nuorten tueksi ja kehitetty mm. koulunuorisotyötä, josta on saatu erittäin hyvää palautetta. Tunne- ja vuorovaikutuskasvatus on huomioitu kaikkien koulujen opetuksessa ja sen tueksi on järjestetty täydennyskoulutusta. Yhteisöllisyyden edistäminen on ollut haasteellista koronatilanteessa.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Kiusaamisen ehkäiseminen (KiVa, verso, resto, kaverikerhot) Vastuu: Opetushenkilöstö 	<p>Opettajalta saatu välittävä ja oikeudenmukainen kohtelu, %</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa) 2017: 8.-9. lk: 40,0/44,5 lukio: 50,9/56,5 amm.k: 72,9/66,7</p> <p>2019: 8.-9.lk: 45,1/45,2 lukio: 47,5/57,3 amm.k: 75,0/67,2</p>	
	<p>Ehkäisevä päihdetyön toimenpiteet eri ikäisille 4-vuotissuunnitelman mukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhteistyön tiivistäminen nuorisotoimen ja ESSOTE:n kanssa. 	<p>Tupakointi/sähkösavukkeen käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 8,5 % /8,0 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 6,3 %/4,9 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 8,1 %/9,6 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 4,0 %/4,4 %, Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 10,2 %/8,6 % Tavoite: Vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 8.-9. lk: 63,9 %/60,7 %, Tavoite: Raittiiden osuus lisääntyy kaikissa ryhmissä</p>	<p>Tupakointi/sähkösavukkeen käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 4,9 % /7,6 %</p> <p>Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 2,5 % / 3,8 %</p> <p>Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 8,5 % / 8,9 %</p> <p>Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 3,2 % / 4,1 %</p> <p>Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 7,2 % / 7,7 %</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely)</p> <p>(MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 67,0 % / 65,4 %,</p> <p>Me uskallamme –hanke on tarjonnut 9. luokkalaisille elintapaneuvontaa.</p>

	<p>Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit sekä yhteisöllisessä työssä että yksilökohtaisissa tukimuodoissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppilaanohjauksen kehittäminen • yksilölliset oppimispolut • yhteistyö nuorisotoimen ja ESSOTE:n kanssa 	<p>Vuosittain kaikki 9.luokkalaiset saavat päättötodistuksen.</p> <p>Kaikille peruskoulun päättäneille löytyy jatko-opintopaikka.</p>	<p>Tehostettua oppilaanohjausta on kehitetty Ohjauksen kehittämishankkeessa yhteistyössä Imatran, Lappeenrannan ja Luumäen kanssa. Nivelvaiheen opo on seurannut ja tukenut oppilaiden siirtymistä toiselle asteelle ja kaikille perusopetuksen keväällä 2021 päättäneille on löytynyt jatko-opintopaikka.</p>
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	<p>Lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktiivinen tukioppilas – ja oppilaskuntatoiminta • oppilaiden osallistuminen arjen suunnitteluun • kerhotoiminnan sisällöt oppilaiden toiveista lähtien • positiivisen ja osallistavan pedagogiikan koulutukset • toiminnallisen oppimisen koulutukset ja työtavat • Lapset puheeksi – keskustelut 	<p>Kouluviihtyvyyden kokemus paranee ja lapsen ja nuoren vaikuttamis-mahdollisuudet lisääntyvät.</p> <p>THL:n kouluterveyskyselyn tulokset 2019 (MLI/koko maa):</p> <p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4.-5. lk: 90,6 %/ 89,5 % Tavoite 95 % 8.-9. lk: 76,1 %/ 75,2 % Tavoite 80 %</p> <p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % 4.-5. lk: 1,1 %/0,9 %, Tavoite 0 % 8.-9. lk: 9,3 %/9,1 %, Tavoite 0 %</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 4.-5. lk: 3,6 %/3,4 %, Tavoite 0 % 8.-9. lk: 10,8 %/10,7 %, Tavoite 0 %</p>	<p>(Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021)</p> <p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4.-5. lk: 92,0 %/ 88,9 % 8.-9. lk: 68,5 %/ 68,2 %</p> <p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % 4.-5. lk: 0,7 %/ 0,9 % 8.-9. lk: 9,0 %/ 9,4 %</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 4.-5. lk: 1,9 %/3,1 % 8.-9. lk: 14,5 %/15,9 %</p>

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	<p>Perusopetuksessa tämä tarkoittaa osallisuuteen kasvamista ja ohjausta (esim. tukioppilas- ja oppilaskuntatoiminta). Perheiden avoimet kohtaamispaikat. Kerhotoiminta oppilaiden toiveiden pohjalta. Kuntalaisten kuuleminen eteläisen aluekoulun suunnittelussa.</p>	<p>Osallisuus on osa arjen toimintaa. Tukioppilas- ja oppilaskuntatoiminta koetaan kiinnostavana ja arjen toiminta on aktiivista.</p> <p>Keskustan alueen avoin kohtaamispaikka aloittaa toimintansa vuoden 2020 alussa.</p>	<p>Tukioppilas- ja oppilaskuntatoimintaan on ollut edelleen kiinnostusta. Oppilaskunnan hallitukset toimivat kaikilla kouluilla. Kerhotoimintaa järjestettäessä on kuultu oppilaiden toiveita. Perheille on järjestetty avoin kohtaamispaikka KOPPA kirjaston alakertaan, jossa on ollut aktiivista toimintaa silloin, kun koronatilanne on sen sallinut.</p> <p>Kaupungin kotisivuille on avattu eteläiselle aluekoululle omat sivut, joissa on tietoa prosessin etenemisestä ja mahdollisuus kysyä asiantuntijoilta sekä kommentoida ja vaikuttaa esim. koulun nimeen.</p> <p>Harrastamisen Suomen mallin rahoituksella lisätty</p>

		<p>Kaikilla kouluilla on kerhotoimintaa.</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 4.-5. lk: 87,8 % / 89,4 % Tavoite: 100% 8.-9. lk: 96,2 % / 95,9 % % Tavoite: 100 %</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 4.-5. lk: 41,9 % / 39,5 % Tavoite: 100 % 8.-9. lk: 22,6 % / 21,9 % Tavoite: 100 %</p>	<p>harrastustoimintaa lapsille ja nuorille. Kaikissa kouluissa kerhoja harrastamismallin ja/tai Opetushallituksen avustuksella. Myös Me uskallamme -hanke mahdollistanut harrastuskokeilua 9. luokkalaisille.</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021)</p> <p>4.-5. lk: 81,2 % / 83,7 % 8.-9. lk: 95,2 % / 95,8 %</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021)</p> <p>4.-5. lk: 45,2 % / 42,8 % 8.-9. lk: 26,5 % / 24,3 %</p>
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	Kannustetaan sekä oppilaita että henkilökuntaa koulumatkapyöräilyyn. Liikennekasvatus Vastuu: Opetushenkilöstö	Koulumatkapyöräilyn lisääntyminen. Siirtymiset päivän aikana tehdään mahdollisuuksien mukaan kävelen tai pyörällä.	Liikennekasvatus on osa perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja arjen koulutyön yhteydessä on oppilaita kannustettu liikkumaan ja pyöräilemään.
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Lähiluontoympäristön hyödyntäminen - Liikuntapaikkojen ym. rakennetun toimintaympäristön hyödyntäminen Kulttuuritoiminta hyvinvoinnin edistäjänä -- Kulttuuripolku muodostaa suunnitelmallisen kulttuurikasvatusjatkumon perusopetukseen	Oppiminen siirtyy luokkahuoneen sijasta monimuotoisiin oppimisympäristöihin. Koulujen pihojen kunnostaminen toiminnallisemmaksi.	Koronavuoden aikana oppiminen on siirtynyt enemmän ulos ja koulujen lähiympäristöön. Lähiluonto sekä paikalliset liikunta- ja kulttuuripaikat ovat osa oppimisympäristöä. Kulttuuripolun toimintaa on osittain järjestetty oppilaille etänä ja striimattuna, koska koronarajoitusten takia osallistuminen live-tapahtumiin ei ole ollut mahdollista. Osa koulujen pihosta on edelleen kunnostamatta. Uuden eteläisen aluekoulun suunnittelussa pihan ja lähiympäristön toiminnallisuuden ja turvallisuuden on kiinnitetty erityistä huomiota.

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Yhdyspintatyössä valmistautuminen uuteen maakuntaan	Yhteensovittava johtaminen kaupungin ja muiden toimijoiden kesken, mm. si-sote-järjestöt	Monialaisen toimijuuden tiivistäminen	Essoten ja kaupungin yhteinen lasten, nuorten ja perheiden johtoryhmä kokoontuu tällä hetkellä kerran kuussa. Samoin moniammatillinen oppilashuolenpidon

	<p>Ohjaamo Olkkari-toiminnan moniammatillisuuden turvaaminen Lähikouluperiaatteen vahvistaminen siten, että lapsille ja nuorille mahdollistuu tarvittavat tukitoimet ensisijaisesti omalla koulualueellaan. Toimintaa kehitetään yhdessä Essoten koulutiimien kanssa turvaten lapsen ja perheen palvelut matalalla kynnyksellä ja varhaisesti</p>	<p>Yhä useampi oppilas opiskelee omassa lähikoulussaan. Oppilashuollon ja pedagogisen tuen palvelut mahdollisimman lähelle lapsen kasvuympäristöä.</p>	<p>ohjausryhmä. Myös monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontuu säännöllisesti. Tiiviissä yhteistyössä Essoten toimijoiden kanssa on seurattu lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja jaksamista erityisesti vallitsevassa pandemiatilanteessa. Erityisluokanopetusta on siirretty entistä enemmän oppilaiden lähikouluun. Oppilashuoltoa on kehitetty yhteistyössä Essoten kanssa. Essoten oppilashuoltotiimiin ei ole saatu rekrytoitua vakinaisia koulupsykologeja ja tehtävää pyritään hoitamaan ostopalveluin. Lisäksi oppilashuoltohenkilöstön vaihtuvuus on hankaloittanut yhteistyötä.</p>
<p>Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus</p>	<p>Sisäilmaongelmien hallittu hoitaminen ja ehkäisy Kokemus turvallisuudesta (mm. ympäristön siisteys, esteettisyys, valaistus, ei lymypaikkoja Kotouttaminen, maahanmuuttajat osaksi yhteisöjä Osallisuuden kokeminen Turvallisuuden tunteen luominen kiusaamiseen ja häirintään välittömästi puuttumalla. Teoille nollatoleranssi. Koulutetaan henkilökunta tunnistamaan ja puuttumaan erilaisiin turvallisuutta yksilö- tai yhteisötasolla vaarantaviin ilmiöihin. Ääritapauksissa yhteistyö poliisin kanssa. Kartoitetaan lukuvuosittain oppilaiden turvallisuuden tuntemuksia. Harjoitellaan turvallisuutta ylläpitäviä asioita ja toimia. Luokkien ryhmäytymiseen panostaminen. Henkilökunnan koulutukset (esim. Avekki). Päivitetty pelastus- ja turvallisuus-suunnitelmat Turvakävelyt. Vastuu em. asioissa kasvatus- ja opetushenkilöstöllä sekä sisäilmaongelmien hoitamisen osalta asumisen ja</p>	<p>Lapset ja nuoret sekä henkilökunta kokevat kasvu- ja oppimisympäristönsä turvalliseksi paikaksi kasvaa ja oppia. Kiusaamis- ja häirintätapaukset vähenevät vuosittain. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): 4.-5. lk: 7,7 % / 7,2 % Tavoite: 0 % 8.-9. lk: 6,3 % / 5,5 % Tavoite: 0 % Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2019): Tavoite: Paranee kaikissa ryhmissä 4.-5. lk: 64,5 % / 61,7 % 8.-9. lk: 48,4 % / 46,6 % Tarvittavat tilojen turvallisuuden ja terveyteen liittyvät uudistukset tehdään.</p>	<p>Kaikissa yksiköissä turvallisuussuunnitelmat ovat ajan tasalla. Turvallisuuteen liittyviä harjoituksia tehdään kouluilla vuosittain ja turvallisuussuunnitelmia päivitetään tarvittaessa. Yksikkökohtaiset sisäilmatyöryhmät kutsutaan kokoon, jos ongelmia ilmenee. Perusopetuksessa on käytössä KiVa-kouluohjelma sekä Verso- ja Resto-menetelmät, joiden käyttöön henkilöstöä on koulutettu. Uusi kouluturvallisuutta edistävä mobiiliohjelma on hankittu ja opetushenkilöstöä on koulutettu sen käyttöön. Henkilöstölle on hankittu työpuhelimet. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 6,8 % / 7,9 % 8.-9. lk: 5,1 % / 6,0 % Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 62,3 % / 60,1 % 8.-9. lk: 45,2 % / 42,2 %</p>

	toimintaympäristön palvelualueella. Terveet ja turvalliset perusopetuksen tilat. Vastuu: Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue		
--	---	--	--

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Liikennepäästöjen vähentäminen	Waltti –kortin käyttö Liikkuminen kävellen ja pyöräillen	Huoltajien koulukyyditykset vähenevät, kun oppilaat käyttävät julkisia kulku-neuvoja tai kävelevät tai pyöräilevät.	Waltti-kortti on edelleen käytössä. Sen avulla kannustetaan kestävä kehityksen tavoitteen mukaisesti julkisen liikenteen käyttöön.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Ympäristökasvatus	Kestävä kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	Ympäristökasvatus on osa perusopetuksen opetussuunnitelmaa.
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Ympäristökasvatus	Kestävä kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	Kasvisruoka on kaikille lapsille ja nuorille vaihtoehtona.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Saavutettavuus	Waltti-kortin käyttö mahdollistaa maksuttoman joukkoliikenteen käytön peruskoululaisille	Lapsilla ja nuorilla mahdollisimman tasapuolinen pääsy harrastustoimintaan	Waltti-kortti on edelleen käytössä peruskoululaisilla edistämässä julkisen liikenteen käyttöä.
Palvelujen digitalisointi	TVT-taitoja opetellaan perusopetuksessa (digipolku), Google-maailman hyödyntäminen opetuksessa digimateriaalien kanssa.	TVT-taitojen oppiminen	Perusopetuksessa TVT-tutorit ovat huolehtimassa yksiköiden TVT-osaamisesta Etäopetusvaiheissa on opittu entistä enemmän käyttämään digitaalista materiaalia.
	Perusopetuksessa käytössä Wilma tiedotuksen ja yhteistyön sähköisenä välineenä.	Sujuvat palvelut	Wilma ja etäyhteydet ovat aktiivisessa käytössä kouluilla.
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	Kestävä kehityksen suunnitelmat käytössä kaikissa yksiköissä	Kestävä kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta	Perusopetuksessa suurin osa täydennyskoulutuksesta on koronatilanne huomioiden toteutettu etänä verkossa.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Kalevankangas - kehittämisalusta	Perusopetus käyttää Kalevankankaan alueen palveluja	Kalevankankaan liikuntapalveluja käytetään aktiivisesti	Kalevankankaan liikuntapaikat ovat koulujen aktiivisessa käytössä. Kalevankankaan koululle ja erityisesti sen urheiluyläkoulun oppilaille alue tarjoaa loistavat liikuntamahdollisuudet.
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Rekrytointiyhteistyötä tehdään korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa. Tiedepolkua	Yhteistyön tiivistäminen korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa	Tiedepolku-yhteistyö on pilotointivaiheessa.

	valmistellaan Yliopistokeskuksen, toisen asteen toimijoiden, Pienyrityskeskukseen, Muistin ja Kesäkauppakorkeakoulun kanssa.		MiniMikkeli-yrittäjyyskasvatusta järjestetään yhteistyössä Xamkin kanssa kaikille kuudesluokkalaisille oppilaille. Myös yläkoululaisten yrittäjyyskasvatusta sekä koulunuorisotyötä ja osallisuutta on kehitetty yhteistyössä Xamkin kanssa. Perusopetus tarjoaa opiskelijoille harjoittelupaikkoja.
--	--	--	--

Työllisydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Osaavan työvoiman varmistaminen	Aktiivinen rekrytointi	Kelpoinen ja osaava henkilöstö	Perusopetuksen henkilöstön täydennyskoulutuksiin liittyviä oppisopimuskoulutuksia on vuonna 2021 alkanut yli 30 henkilöllä. Nämä eivät ole ensisijaisesti työllistämistoimia, vaan osaamisen lisäämistä, tosin nyt osa valituista on määräaikaissa työ-/virkasuhteissa olevia eli parannamme heidän työmarkkinakelpoisuuttaan. Sijaisuuksiin ja määräaikaisiin tehtäviin on ollut välillä vaikea saada kelpoisia työntekijöitä.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.2021
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Laadukkaat perusopetuspalvelut sekä terveet ja turvalliset tilat lisäävät kaupungin vetovoimaa	Saadaan kelpoista ja osaavaa henkilöstöä ja tilat ovat terveet sekä toimivat.	Eteläisen aluekoulun rakentaminen on alkamassa. Perusopetuksessa aktiivista hanketoimintaa, jonka avulla laatua kehitetään.

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Yhteenveto:

Kaupungin hallintosääntö ja sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen toimintasääntö ohjaavat lautakunnan alaista toimintaa ja päätöksentekoa. Lautakunnan alaisessa toiminnassa noudatetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Kuitenkin riskienhallinnan sisäistämässä ”osaksi jatkuvaa arviointia” on tulosyksikkötasolla eroja. Ohjaavien dokumenttien/ohjeistuksen tunteminen, riskien tunnistaminen ja dokumentointi sekä ennakointi on saatava osaksi päivittäistä toimintaa. Sääntöjä ja päätöksiä noudatetaan ja toiminnan tavoitteita toteutetaan ja niitä seurataan säännöllisesti. Taloutta valvotaan ja seurataan vahvistettujen ohjeiden mukaisesti ja siitä raportoidaan lautakunnalle kuukausittain. Taloudelliset vastuut on jaettu siten, että asiantarkastuksesta ja hyväksynnästä vastaavat eri henkilöt. Järjestely on toiminut hyvin. Suurimmat hankinnat on kilpailutettu hankintapalveluiden avulla ja muissa hankinnoissa on noudatettu hankintasääntöä. Sopimukset ovat ajan tasalla, ja sopimusseuranta on järjestetty. Sopimuksia on noudatettu. Henkilökunnan rekrytoinnissa on noudatettu kaupungin voimassa olevia ohjeita. Lakien ja sääntöjen mukaista toimintaa on tarkasteltu normaalin päätöksenteon yhteydessä.

e = Ei sovellettavissa, 1 = Heikosti, 2 = Kohtuullisesti, 3 = Melko hyvin, 4 = Hyvin				
Sisäinen toimintaympäristö ja valvontakulttuuri		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehitystoimenpiteet
Toimintakulttuuri	Ovatko yksikön arvot ja toimintaperiaatteet määritelty ja toimitaanko niiden mukaisesti?	4	Kaupungin strategiassa ja sen arvokirjassa on määritelty kaupungin arvot, joita tulee toteuttaa kaikessa toiminnassa. Toiminta perustuu toimintakohdiksi lakeihin ja asetukseen sekä varhaiskasvatus-, esiopetus- ja opetus-suunnitelmiin.	Arvojen mukainen toiminta arjen toiminnassa. Arvot kehityskeskusteluihin mukaan.
	Arvostetaanko kehittämiskohteiden tai puutteiden esille tuomista?	3	Avoimuus ja luottamus toiminnan lähtökohtana – kehittämiskohteita ja puutteita uskalletaan tuoda keskusteluissa esille.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Puututaanko yksikössä johdonmukaisesti sääntöjen vastaiseen toimintaan?	3	Puututaan, kun epäkohta ilmenee ja tulee tietoon.	Epäkohtien esiintuomiseen tulee rohkaista.
Toiminnan tavoitteet	Onko yksikölle asetettu tavoitteet ja ovatko ne kattavat?	4	Talousarviossa ja sen käyttösuunnitelmassa tavoitteet asetettu. Yksiköt asettavat tavoitteita myös asiakakuselyissä nousseiden asioiden pohjalta sekä yksikkökohtaisten painotusten mukaan.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Tukeeko tavoitteenasettelu kaupungin strategiaa?	4	Startegianmukainen toiminta ja tavoitteet talousarviossa -> käyttösuunnitelmat jalkautetaan tulosyksikkötasolle.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko tavoitteiden systemaattinen seuranta järjestetty?	4	Lukuvuosisuunnitelmat kouluilla. Strategiset tavoitteet ohjelmakorteissa joiden arviointi tehdään seurannan yhteydessä. Kouluterveyskysely kahden vuoden välein, eri toimintojen laatukselyjä	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

			tehdään säännöllisesti.	
	Reagoidaanko havaittuihin poikkeamiin?	3	Havaittuihin poikkeamiin reagoidaan.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko palkkiojärjestelmää kytketty tavoitteiden saavuttamiseen?	2	Henkilökohtaisen työsuorituksen arviointi, tva, HELMI-palkinnot.	Ei ole tulospalkkiojärjestelmää – voisiko olla?
Organisaatio-rakenne	Onko organisaatorakenne selkeä ja toimiva?	4	Esimies-alaisuudet toimivat.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko tehtävänjaot vastuineen määriteltä ja niitä koskeva ohjeistus ajan tasalla?	4	Hallintosäännössä ja toimintasäännössä vastuut määriteltä, tehtäväkuvat tehty.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Resurssit	Onko talousarvio oikein mitoitettu suhteessa tavoitteisiin?	2	Jatkuva säästäminen ja leikkaaminen vaikeuttaa pitkäjänteistä kehittämistä, ei jakseta odottaa toimintojen vaikuttavuuden näkyväksi tulemista. Lasten kasvun ja oppimisen tuen tarpeita ei pystytyä ennakolta arvioimaan, tuen resurssoinnin haasteet. Sisäilmaongelmat kiinteistöissä aiheuttavat ”suunnittelemattomia” hankintoja. Korona-aikana mm. kouluilla tarvittaisiin enemmän aikuisia (koulunuorisotyöntekijät).	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko yksiköllä käytössään tehtävien edellyttämä määrä henkilöstöä?	3	Henkilöstöresurssi niukka, rekrytointien ”viivästyminen” aiheuttaa haasteita arjen tehtävistä suoriutumisessa. Kasvun ja oppimisen tukeen tarvittaisiin lisää resurssia.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko henkilöstön osaaminen riittävällä tasolla?	3	Täydennyskoulutusta tarjotaan – ammatillinen, sähköisten työkalujen hallinta, sovellukset jne. Koulutuksiin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Ovatko yksiköllä tehtävien edellyttämät toimitilat, laitteet ja tietojärjestelmät?	3	Joissakin tiloissa sisäilmahaasteita. Laitekannan uusimisiin tulisi varata riittävästi resurssia.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko yksikössä varmistettu, että yksikkö kykenee suoriutumaan ydintehtävistään myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa?	3	Valmiussuunnitelmat laadittu. Ydintehtävistä suoriudutaan, henkilöstön kuormittuminen uhkana esim. nyt koronaepidemian aikana.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Lainsäädäntö ja kaupungin sisäiset ohjeet	Ovatko toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset ajan tasalla?	3	Säännöt, määräykset ja ohjeet ovat ajan tasalla – paitsi nyt korona-aikana aika ajoin ristiriitaista ohjeistusta.

	Tunteeko henkilöstö keskeiset työhönsä vaikuttavat ohjeet ja säännöt?	3	”Suurinpiirtein” tunnetaan – muistettava, mistä ohjeistusta löytyy!	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Miten hyvin yksikkö on välttynyt viime vuoden aikana kankeilta, virallisessa prosessissa olevilta valituksilta tai oikeustapauksilta	3	Aika-ajoin yksittäisiä valituksia henkilökohtaisiin etuuksiin liittyen (esim. koulumatkaetuus). Otavian Nettilukio-case päätöspisteeseen.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Varmistaako johto, että ohjeita ja sääntöjä noudatetaan?	3	Ojeita läpikäydään esimiestapaamisissa. Silloin kun asioita nousee esille, ohjeista ja säännöistä keskustellaan.	Itsearviointi, omavalvonta

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehittämistoimenpiteet
Riskienhallintamenettelyt	Tunnetteko kaupungin riskienhallintaa ohjaavat dokumentit: johtosäännöt ja toimintaohjeet, sisäisen valvonnan yleisohje ja riskienhallintapolitiikka?	3	Yksikkö- ja yksilökohtaisia eroja.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko riskienhallinta toteutettu kaupungin riskienhallintaa ohjaavien dokumenttien mukaisesti?	3	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko riskienhallintamenettelyt kytketty osaksi suunnittelu- ja ohjausprosesseja?	3	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Riskien tunnistaminen	Perustuuko riskien tunnistaminen järjestelmälliseen menetelmään?	3	Varautumissuunnitelma, talousarvion riskien kartointus	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Dokumentoidaanko tunnistetut riskit?	3	Incy	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko riskien ennakoinnissa onnistuttu?	3	”Sattumat” yllättävät aina...	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Riskien arviointi	Arvioidaanko tunnistettujen riskien merkitys (todennäköisyys ja vaikutukset) systemaattisesti?	3	Ta-asiakirjan yhteydessä päivitetään.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Riskeihin vastaaminen	Onko olennaisille riskeille määritelty hallintamenettelyt ja vastuut?	3	Pikkuhiljaa alkaa olla keskeiset kuvattu	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Arvioidaanko hallintamenettelyjen kustannuksia suhteessa saatuun hyötyyn?	2	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko riskienhallinnan raportointi järjestetty asianmukaisesti?	2	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Valvontatoimenpiteet		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehittämistoimenpiteet
Prosessien kontrollien suunnittelu	Ovatko keskeiset toimintaprosessit ja projektit kuvattu ja dokumentoitu?	3	Vähitellen keskeiset kuvattu	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko hyväksymismenettely olemassa, ajantasainen ja toimiiko se suunnitellusti (esim. ostolaskut, laskutus, palkat jne.)?	4	On, lautakunnassa vahvistettu. Sijaisjärjestelyt kunnossa	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

	Onko tehtävien eriyttämistarpeet arvioitu ja ovatko vaaralliset työyhdistelmät tiedossa?	3	Ei ehkä vaarallisia, mutta kaikissa kriittisissä tehtävissä ei ole "täydellistä" sijaistajaa	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko yksikköraajat ylittävien prosessien kontrollit määritelty?	3	Ennakoivaa yhteistyötä pitäisi lisätä	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Kontrollien toimivuuden arviointi	Onko päivittäisvalvonta osa esimiesten työtä?	3	Yksikkötasolla toimii – tulosaluejohtajat ja palvelujohtajat --> paljon valvottavaa, ei pyty olemaan kaikessa päivittäisessä operatiivisessa tehtävässä mukana/tietoinen	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Arvioidaanko toimintaprosessien toimivuutta säännöllisesti?	3	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.	Jatkuva sisäinen arviointi, kehittäminen
	Arvioidaanko olennaisten kontrollien tarpeellisuutta säännöllisesti?	3	Täytyy olla myös luottamusta, että homma pelittää – toimintaa ei voida rakentaa valvonnan varaan	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Toiminnan seuranta	Seurataanko määrärahojen käyttöä säännöllisesti?	4	Tulosvastuulliset seuraavat, lautakuntatasolla seurantojen yhteydessä	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Ovatko täsmäytysrutiinit dokumentoitu, vastuutettu ja seurannassa?	3	Ta-seurannassa tehdään	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden seuranta systemaattista?	4	Vastuulliset viranhaltijat	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Varmistetaanko ostopalvelujen laadun sopimuksenmukaisuus?	3	Laatukriteerit täytettävä	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko ostopalvelujen hankinnassa ja sopimuksissa huolehdittu kriittisten palvelujen/tuotteiden saannista myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa?	2	Tähän tulee kiinnittää jatkossa huomiota!	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko sopimusten seuranta systemaattista ja vastuutettua?	3	Seuranta tehdään, säännölliset seurantapalverit, yks. palvelutarj. valvonta vastuutettu (esim. yks. vaka)	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Tietojärjestelmien kontrollit	Onko tietojärjestelmien kontrollit testattu ja asianmukaisia?	3	Suht´ ok, työvälineet työn tekemistä varten	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Omaisuuksien hankinta, luovutus ja hoito	Onko omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa toteutunut menetyksiä, arvonalennuksia tai onko jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen?	2	Sisäilmaongelmaiset kiinteistöt --> irtaimen "vahingoittuminen"	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Tiedonkulku ja raportointi		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehitystoimenpiteet
Raportointijärjestelmät	Onko esimiesten käytössä raportointijärjestelmä, joka tuottaa oikea-aikaisesti seurantatietoa toiminnan kustannuksista?	3	Forecast ok, sisäisten erien ajantasaisuus?	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Tuottaako seurantajärjestelmä	2	Asiakaskyselyt toimivat,	Kirjoita tekstiä napsaut-

	tietoa toiminnan laadusta (läpime- noajat, poikkeamat, asiakastyty- väisyys jne)?		”systeemit” eivät tuota ns. esimiehen työpöytään päivittäisseuranta- aineistoa	tamalla tätä.
Tiedonkulku	Onko tiedonkulku organisoitu ja vastuuhenkilöt nimetty?	3	Aina parannettavaa	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
	Perehdytetäänkö uudet työntekijät suunnitelmallisesti?	3	Lyhytaikaisten sijaisten perehdyttämisessä haas- tetta	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
	Onko sisäinen tiedonkulku järjes- tetty siten, että toiminnan ohjauk- sen kannalta merkityksellinen tieto toimitetaan oikeille henkilöille oikea-aikaisesti?	3	Aina parannettavaa	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
	Onko luotu järjestelmällinen tapa tiedottaa suurelle yleisölle ja koh- deryhmille?	3	Aina parannettavaa	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
	Onko laadittu suunnitelmat ulkoi- sen viestinnän toteuttamisesta poikkeustilanteissa?	3	Kaup. viestintä – viestintä- suunnitelma	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
Tieto- järjestelmät	Ovatko tietojärjestelmät dokumen- toituja ja luotettavia?	4	Alkaa olla kohdallaan – kiitos tietohallinnon!	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
	Tukevatko tietojärjestelmät pää- töksentekoa ja toimintaa?	4	Kirjoita tekstiä napsautta- malla tätä.	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.

Seuranta		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehitys- toimenpiteet
Sisäinen arviointi	Seurataanko toimintaa ja poik- keamia säännöllisesti?	4	Yksikkötasolla jatkuva seuranta, poikkeamat raportoidaan – eurot ta- lousseurannassa ja toimin- ta ”isojen” seurantojen yhteydessä	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
	Analysoidaanko ja hyödynnetäänkö poikkeamaseurannan tietoja?	3	Määrärahopoikkeamat -> lisätalousarviot	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
	Arvioidaanko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta sää- nnöllisesti?	3	Kirjoita tekstiä napsautta- malla tätä.	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
	Käsitelläänkö sisäisen tarkastuksen raportit ja havainnot säännöllises- ti?	3	Kirjoita tekstiä napsautta- malla tätä.	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.
Ulkoinen arviointi	Käsitelläänkö ulkoisten arviointien, tilintarkastajien, EU-tarkastajien ym. raportit säännöllisesti?	3	Sihyn hankkeet, tark.ltk:n nostot	Kirjoita tekstiä napsaut- tamalla tätä.